

เทศมนตรีทั้งคณะหรือเทศมนตรีผู้ใดออกจากตำแหน่งได้ เพื่อประโยชน์ในการนี้จะสั่งให้มีการสอบสวนก่อนก็ได้”

(3) อำนาจในการตั้งคณะกรรมการขึ้นเพื่อพิจารณาสอบสวนข้อความใด ๆ อันอยู่ในวงงานของสภาเทศบาล ซึ่งปรากฏตามมาตรา 72

มาตรา 72 “สภาเทศบาลมีอำนาจเลือกสมาชิกเทศบาล ตั้งเป็นคณะกรรมการสามัญ และมีอำนาจเลือกบุคคลที่เป็นสมาชิก หรือไม่ได้เป็นสมาชิกก็ตามที่เป็นคณะกรรมการวิสามัญ เพื่อกระทำการหรือพิจารณาสอบสวนข้อความใด ๆ อันอยู่ในวงงานของสภาเทศบาลแล้ว รายงานต่อสภาเทศบาลคณะกรรมการที่กล่าวนี้อาจเรียกบุคคลใด ๆ มาชี้แจงแสดงความเห็นในกิจการที่กระทำหรือพิจารณาอยู่นั้นได้”

อำนาจหน้าที่ของคณะเทศมนตรี คณะเทศมนตรีเป็นฝ่ายบริหารในเทศบาล คณะเทศมนตรีประกอบด้วยนายกเทศมนตรีคนหนึ่งและเทศมนตรีอื่นมีจำนวนตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา 36)

มาตรา 36 “ให้มีเทศมนตรีขึ้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วยนายกเทศมนตรีคนหนึ่งและเทศมนตรีอื่นมีจำนวนตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้”

สำหรับอำนาจหน้าที่ของคณะเทศมนตรีมี 4 ประการ ดังนี้ -

(1) คือควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารกิจการของเทศบาลตามกฎหมาย ตามมาตรา 39 โดยมีนายกเทศมนตรีเป็นหัวหน้า และในกรณีที่นายกเทศมนตรีไม่อาจบริหารกิจการได้ ให้นายกเทศมนตรีตั้งเทศมนตรีผู้หนึ่งทำการแทน

มาตรา 39 “ให้คณะเทศมนตรีควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารกิจการของเทศบาลตามกฎหมาย โดยมีนายกเทศมนตรีเป็นหัวหน้า

ในกรณีที่นายกเทศมนตรีไม่อาจบริหารกิจการได้ ให้นายกเทศมนตรีตั้งเทศมนตรีผู้หนึ่งทำการแทน

การสั่งอนุญาต การให้อนุมัติหรือการปฏิบัติกิจการที่คณะเทศมนตรีหรือนายกเทศมนตรีจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมายใด ถ้ากฎหมายนั้นมีได้บัญญัติในเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น คณะเทศมนตรีหรือนายกเทศมนตรีอาจมอบอำนาจโดยทำเป็นหนังสือให้นายกเทศมนตรี เทศมนตรีปลัดเทศบาล หรือรองปลัดเทศบาล ทำการแทนคณะเทศมนตรี หรือนายกเทศมนตรีแล้วแต่กรณีได้ และในกรณีได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจะมอบอำนาจให้พนักงานเทศบาลตั้งแต่ตำแหน่งหัวหน้าแผนกขึ้นไปทำการแทนได้”

(2) มีอำนาจเปรียบเทียบคดีละเมิดเทศบัญญัติ กล่าวคือ ตามมาตรา 40 ให้อำนาจคณะเทศมนตรีที่มีอำนาจที่จะทำการเปรียบเทียบปรับคดีอาญาที่ละเมิดเทศบัญญัติได้

มาตรา 40 “ถ้าในเขตเทศบาลใด รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเห็นเป็นการสมควรให้นายกเทศมนตรี เทศมนตรี ปลัดเทศบาล รองปลัดเทศบาล หรือหัวหน้าแขวงในเขตเทศบาลนั้นมีอำนาจเปรียบเทียบคดีละเมิดเทศบัญญัติได้ก็ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในการเปรียบเทียบคดีตามวรรคหนึ่ง ให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม เมื่อได้เปรียบเทียบคดีใดแล้ว ให้รีบส่งบันทึกการเปรียบเทียบพร้อมด้วยสำนวนไปยังพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบแห่งเขตท้องที่ซึ่งเทศบาลนั้นตั้งอยู่เพื่อดำเนินการต่อไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาโดยมิชักช้า”

(3) มีอำนาจหน้าที่อย่างเดียวกับอำนาจหน้าที่ของกำนัน และผู้ใหญ่บ้าน บรรดาที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการปกครองท้องที่หรือกฎหมายอื่น ตามมาตรา 41

มาตรา 41 “เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 4 แล้วให้นายกเทศมนตรี และเทศมนตรีมีอำนาจหน้าที่อย่างเดียวกับอำนาจหน้าที่ของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน บรรดาที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการปกครองท้องที่หรือกฎหมายอื่น เท่าที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณาเห็นสมควรและได้กำหนดขึ้นไว้โดยกฎกระทรวง”

มาตรา 4 “เมื่อพ้นกำหนดเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่ให้มีพระราชกฤษฎีกายกฐานะท้องถิ่นใดเป็นเทศบาลแล้ว.....”

อำนาจหน้าที่ตามมาตรา 41 นี้จะเห็นได้ว่ามีความสัมพันธ์พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช 2475 ซึ่งเป็นกฎหมายเก่าที่สุด โดยทั่วไปแล้วอำนาจหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านก็เป็นเรื่องเกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัย ภายในเขตท้องที่ของตน

(4) มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายอื่นที่ได้บัญญัติไว้ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของเทศมนตรี หากมีกฎหมายอื่นที่ได้มีการตราขึ้นในภายหลังบัญญัติอะไรให้อยู่ในอำนาจของเทศมนตรีแล้วเทศมนตรีก็มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายอื่นนั้น ๆ ไม่ใช่ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 นี้

3. การดำเนินงานของเทศบาล การดำเนินงานของเทศบาลสามารถที่จะกระทำได้ 2 ลักษณะ ได้แก่ -

3.1 เป็นกิจการที่เทศบาลจะต้องกระทำเพราะเหตุว่ากฎหมายได้บัญญัติบังคับเอาไว้ให้ต้องกระทำ (มาตรา 50)

มาตรา 50 “ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายเทศบาลตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้

- (1) รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน
- (2) ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ
- (3) รักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดินและที่สาธารณะรวมทั้งการกำจัดมูลฝอย

และสิ่งปฏิกูล

- (4) ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
- (5) ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง
- (6) ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม
- (7) หน้าที่อื่น ๆ ซึ่งมีคำสั่งกระทรวงมหาดไทยหรือกฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่

ของเทศบาล”

หน้าที่ตามมาตรา 50 นี้เป็นกรณีที่เทศบาลตำบลจะต้องกระทำ ถ้าหากว่าท้องถิ่นนั้นมีพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งเป็นเทศบาลตำบล การดำเนินงานของเทศบาลลักษณะที่ 2 นี้ เทศบาลตำบลอาจจะไม่กระทำกิจการใน 9 ประเภทนั้นก็ได้ ดังที่กฎหมายบัญญัติไว้ในมาตรา 51

มาตรา 51 “ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลตำบลอาจจัดทำกิจการใด ๆ ในเขตเทศบาลดังต่อไปนี้

- (1) ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา
- (2) ให้มีโรงฆ่าสัตว์
- (3) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม
- (4) ให้มีสุสานและฌาปนสถาน
- (5) บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร
- (6) ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์รักษาคนเจ็บไข้
- (7) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- (8) ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ
- (9) เทศพาณิชย์”

3.2 การควบคุมงานใหญ่และการของเทศบาล

สหการ หมายความว่า องค์การที่เกิดขึ้นจากการรวมตัวของเทศบาลตั้งแต่สองแห่งขึ้นไปที่มีกิจการอันใดอันอยู่ภายในอำนาจหน้าที่ของเทศบาลในอันที่จะร่วมกันทำเพื่อให้เกิด

ประโยชน์อย่างยิ่ง (มาตรา 58) สหการมีสภาพเป็นนิติบุคคล (ทบวงการเมือง) และมีคณะกรรมการบริหารซึ่งประกอบด้วยผู้แทนของเทศบาลที่เกี่ยวข้องอยู่ด้วย การจัดตั้งสหการจะทำได้ก็แต่โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และการยุบเลิกสหการก็ต้องตราเป็นพระราชกฤษฎีกาด้วย (มาตรา 58)

มาตรา 58 “ถ้ามีกิจการใดอันอยู่ภายในอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตั้งแต่สองแห่งขึ้นไปที่จะร่วมกันทำเพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างยิ่ง ก็ให้จัดตั้งเป็นองค์การขึ้นเรียกว่าสหการ มีสภาพเป็นทบวงการเมืองและมีคณะกรรมการบริหารประกอบด้วยผู้แทนของเทศบาลที่เกี่ยวข้องอยู่ด้วย

การจัดตั้งสหการจะทำได้ก็แต่โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา ซึ่งจะได้กำหนดชื่อ อำนาจหน้าที่และระเบียบการดำเนินงานไว้

การยุบเลิกสหการให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา โดยกำหนดวิธีการจัดทรัพย์สินไว้ด้วย”

การดำเนินงานของเทศบาลลักษณะที่ 2 นี้เป็นเรื่องประโยชน์ของราษฎรในท้องถิ่นโดยตรง

4. การควบคุมเทศบาล

การควบคุมเทศบาลนี้ก็มีลักษณะคล้ายกับการควบคุมองค์การบริหารส่วนจังหวัด แม้ว่าเทศบาลจะจัดอยู่ในรูปของการปกครองท้องถิ่นก็ตามจะต้องถูกควบคุมโดยส่วนกลาง ไม่ใช่ว่าจะแยกเป็นอิสระไปจากส่วนกลางเลยทีเดียว เพราะมิฉะนั้นแล้วก็อาจจะกลายเป็นรัฐอิสระ ดังที่ได้กล่าวไว้แล้ว ซึ่งลักษณะการควบคุมเป็นไปตามมาตรา 71-75 โดยสรุปแล้วเทศบาลก็จะถูกควบคุมโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอด้วย กล่าวอย่างเข้าใจง่าย ๆ ก็คือ ผู้ที่เป็นคณะเทศมนตรีซึ่งจะมาทำหน้าที่เป็นฝ่ายบริหารในเทศบาลนั้น จะต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งเท่ากับว่าผู้ว่าราชการจังหวัดได้เข้ามาควบคุมฝ่ายบริหารของเทศบาลนั่นเอง

ส่วนกรณีการถูกควบคุมโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยนั้นก็อาจจะมีความสั่งให้คณะเทศมนตรีหรือเทศมนตรีผู้ใดออกจากตำแหน่ง หรือมีอำนาจที่จะยุบสภาเทศบาลเมื่อให้ราษฎรทำการเลือกตั้งใหม่หรือแต่งตั้งสมาชิกสภาเทศบาลใหม่ตามมาตรา 71-75 แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้คือ -

มาตรา 71 ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลเทศบาลในจังหวัดนั้น ให้ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่โดยถูกต้องตามกฎหมาย ในการนี้ให้มีอำนาจหน้าที่ชี้แจงแนะนำ ตักเตือนเทศบาลและตรวจสอบกิจการ เรียกรายงานและเอกสารหรือสถิติใด ๆ จากเทศบาล มาตรวจ ตลอดจนเรียกสมาชิกสภาเทศบาล หรือพนักงานเทศบาลมาชี้แจงหรือสอบสวนก็ได้

ให้นายอำเภอมีอำนาจหน้าที่ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัดควบคุมดูแลเทศบาลตำบลในอำเภอนั้นให้ปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่โดยถูกต้องตามกฎหมาย ในการนี้ให้มีอำนาจหน้าที่ชี้แจงแนะนำ ตักเตือนเทศบาล และตรวจสอบกิจการ เรียกรายงานและเอกสารหรือสถิติใด ๆ จากเทศบาลมาตรวจ ตลอดจนเรียกสมาชิกสภาเทศบาล หรือพนักงานเทศบาลมาชี้แจงหรือสอบสวนก็ได้

มาตรา 72 เมื่อนายอำเภอ ในกรณีแห่งเทศบาลตำบลในอำเภอนั้นหรือผู้ว่าราชการจังหวัด ในกรณีแห่งเทศบาลเมืองและเทศบาลนคร เห็นว่าคณะเทศมนตรีหรือเทศมนตรีผู้ใดปฏิบัติการของเทศบาลไปในทางที่อาจเป็นการเสียหายแก่เทศบาลหรือเสียหายแก่ราชการและนายอำเภอ หรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณี ได้ชี้แจง แนะนำ ตักเตือนแล้วไม่ปฏิบัติตามนายอำเภอหรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณี มีอำนาจที่จะสั่งเพิกถอนหรือสั่งให้ระงับการปฏิบัติของคณะเทศมนตรีหรือเทศมนตรีนั้นไว้ก่อนได้แล้วให้รับรายงานรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยวินิจฉัยสั่งการตามที่เห็นสมควร

คำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ตามความในวรรคก่อน ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของบุคคลภายนอกผู้กระทำการโดยสุจริต

มาตรา 73 ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่า คณะเทศมนตรี หรือเทศมนตรีผู้ใดปฏิบัติการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อย หรือสวัสดิภาพของประชาชน ละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่หรือมีความประพฤติในทางจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่ศักดิ์ตำแหน่งหรือแก่เทศบาลหรือแก่ราชการ ให้เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพร้อมด้วยหลักฐาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยอาจสั่งให้คณะเทศมนตรีผู้ใดออกจากตำแหน่งก็ได้

มาตรา 74 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจที่จะยุบสภาเทศบาลเพื่อให้ราษฎรเลือกตั้งหรือแต่งตั้งสมาชิกสภาเทศบาลใหม่ ในคำสั่งยุบสภาเทศบาลนั้นต้องกำหนดให้เลือกตั้งและแต่งตั้งสมาชิกสภาเทศบาลใหม่ภายในเก้าสิบวัน

มาตรา 75 ในเมื่อเห็นจำเป็นที่จะให้เทศบาลได้อยู่ในความควบคุมดูแลของกระทรวงมหาดไทยโดยตรง ก็ให้ทำได้โดยตรงเป็นพระราชกฤษฎีกา

เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกาให้เทศบาลได้อยู่ในความควบคุมดูแลของกระทรวงมหาดไทยตามความในวรรคก่อน บรรดาอำนาจและหน้าที่ของนายอำเภอหรือผู้ว่าราชการจังหวัดอันเกี่ยวกับเทศบาลนั้น ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย หรือที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมอบหมาย

**พระราชบัญญัติ
สหภาพบาล พ.ศ. 2495**

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ 3 ตุลาคม พ.ศ. 2495
เป็นปีที่ 7 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการสหภาพบาล

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติสหภาพบาล พ.ศ. 2495”

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติจัดการสหภาพบาลตามหัวเมือง ร.ศ.127 และบรรดากฎหมาย กฎ ข้อบังคับ อื่น ๆ ในส่วนที่บัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

ส่วนที่ 1

การจัดตั้งสหภาพบาล

มาตรา 4 เมื่อท้องถิ่นใดมีสภาพอันสมควรยกฐานะเป็นสหภาพบาล ให้จัดตั้งท้องถิ่นนั้น ๆ เป็นสหภาพบาลตามพระราชบัญญัตินี้

ให้สหภาพบาลมีฐานะเป็นนิติบุคคล

มาตรา 5 การจัดตั้งสหภาพบาลให้ทำโดยประกาศของกระทรวงมหาดไทยในประกาศนั้นให้ระบุชื่อและเขตของสหภาพบาลไว้ด้วย

การเปลี่ยนแปลงเขตหรือการยุบสหภาพบาลให้ทำได้โดยประกาศของกระทรวงมหาดไทยในประกาศยุบสหภาพบาลนั้นให้ระบุวิธีจัดการทรัพย์สิน หนี้ สิทธิ และสิทธิเรียกร้องสหภาพบาลนั้นไว้ด้วย

ประกาศของกระทรวงมหาดไทยตามความในมาตรานี้ ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 6 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการเทศบาล อาจจัดตั้งสุขาภิบาลใด ๆ นั้นเป็นเทศบาลได้ โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

สุขาภิบาลที่ได้จัดตั้งเป็นเทศบาลขึ้นใหม่ตามความในวรรคก่อน ให้พ้นจากสภาพแห่งสุขาภิบาล นับแต่วันที่ได้ประกาศพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งขึ้นเป็นเทศบาลนั้นเป็นต้นไป บรรดาทรัพย์สิน หนี้ สิทธิ และสิทธิเรียกร้องของสุขาภิบาลเดิม ให้โอนไปเป็นของเทศบาลที่จัดตั้งขึ้นใหม่ในขณะเดียวกันนั้นด้วย และบรรดาข้อบังคับสุขาภิบาลที่ได้ใช้บังคับอยู่ก่อนแล้ว ก็คงให้ใช้บังคับได้ต่อไปเป็นการชั่วคราวจนกว่าจะได้มีการตราเป็นเทศบัญญัติขึ้นใหม่

ส่วนที่ 2

คณะกรรมการสุขาภิบาล

มาตรา 7 ให้มีคณะกรรมการสุขาภิบาลประกอบด้วย

- (1) นายอำเภอแห่งท้องที่ซึ่งสุขาภิบาลนั้นตั้งอยู่
- (2) ปลัดอำเภอแห่งอำเภอที่สุขาภิบาลนั้นตั้งอยู่ 1 คน ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัด

จะได้ประกาศแต่งตั้งขึ้น

- (3) หัวหน้าสถานี ตำรวจ อำเภอ หรือกิ่งอำเภอที่สุขาภิบาลนั้นตั้งอยู่
- (4) สาธารณสุขอำเภอ หรือกิ่งอำเภอที่สุขาภิบาลนั้นตั้งอยู่
- (5) สมุหบัญชีอำเภอ หรือกิ่งอำเภอที่สุขาภิบาลนั้นตั้งอยู่
- (6) กำนันและผู้ใหญ่บ้านของตำบลและหมู่บ้าน ซึ่งอยู่ในเขตสุขาภิบาลนั้น
- (7) ผู้ที่มีคุณสมบัติของผู้ใหญ่บ้านตามกฎหมาย ว่าด้วยการปกครองท้องที่ซึ่ง

ราษฎรในเขตสุขาภิบาลนั้นเลือกตั้งขึ้น 4 คน

การเลือกตั้งกรรมการสุขาภิบาลตามความใน (7) นี้ ให้นุโลมใช้วิธีการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านตามกฎหมายว่าด้วยการปกครองท้องที่

มาตรา 8 ให้นายอำเภอแห่งท้องที่ ซึ่งสุขาภิบาลนั้นตั้งอยู่เป็นประธานกรรมการสุขาภิบาลโดยตำแหน่ง และให้มีรองประธานกรรมการสุขาภิบาลคนหนึ่ง ซึ่งคณะกรรมการสุขาภิบาลจะได้ประชุมกันเลือกตั้งจากกรรมการ รองประธานกรรมการนี้ให้อยู่ในตำแหน่งได้คราวละหนึ่งปี

มาตรา 9 กรรมการสุขาภิบาลตามความในมาตรา 7 (7) ให้อยู่ในตำแหน่งได้คราวละห้าปี ถ้าตำแหน่งกรรมการดังกล่าวนี้ว่างลง เพราะเหตุอื่นนอกจากถึงคราวออกตามวาระ ให้เลือกตั้งกรรมการขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่างภายในกำหนดหกสิบวัน แต่กรรมการที่เข้ามาแทนนั้น ให้อยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่ากำหนดเวลาของผู้ซึ่งคนแทน

ถ้าตำแหน่งกรรมการดังกล่าวในวรรคก่อนว่างลงก่อนถึงกำหนดออกตามวาระไม่
เกินหกเดือน จะไม่เลือกตั้งกรรมการขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่างนั้นก็ได้

มาตรา 10 กรรมการสาขาภิบาลตามความในมาตรา 7 (7) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(1) ถึงคราวออกตามวาระ

(2) ตาย

(3) ลาออก ทั้งนี้ให้ถือว่าการลาออกจะสมบูรณ์ ก็ต่อเมื่อผู้ว่าราชการจังหวัด
ได้ตอบรับใบลาเป็นหลักฐาน หากไม่ตอบรับภายในสามสิบวันก็ให้ถือว่าการลาออกมีผลสมบูรณ์
นับแต่วันที่พ้นกำหนดสามสิบวัน

(4) ผู้ว่าราชการจังหวัดได้สอบสวนแล้วสั่งให้ออก โดยเห็นว่าเป็นผู้ซึ่งขาด
คุณสมบัติของผู้ใหญ่บ้าน

(5) ผู้ว่าราชการจังหวัดได้สอบสวนแล้วสั่งให้ออก โดยเห็นว่าไม่มีสถานที่อยู่
เป็นหลักแหล่งในเขตสาขาภิบาล

(6) ผู้ว่าราชการจังหวัดได้สอบสวนแล้วสั่งให้ออก หรือกรรมการสาขาภิบาล
ไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมดมีมติให้ออก โดยเห็นว่าเป็นผู้มีความประพฤติ
อันจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่ศักดิ์ตำแหน่ง หรือแก่สาขาภิบาล หรือแก่ราชการ หรือฝืน
ต่อความสงบเรียบร้อย หรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือไม่มาประชุมคณะกรรมการสาขาภิบาล
สามครั้งติด ๆ กันโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

มาตรา 11 ประธานกรรมการสาขาภิบาลมีหน้าที่ดำเนินการประชุมของคณะกรรมการ
สาขาภิบาลให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับการประชุม

รองประธานกรรมการสาขาภิบาลมีหน้าที่ดำเนินการประชุมแทน ในเมื่อประธาน
กรรมการไม่อยู่ หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้

มาตรา 12 ให้กระทรวงมหาดไทย วางระเบียบข้อบังคับการประชุมคณะกรรมการ
สาขาภิบาลไว้

มาตรา 13 ให้คณะกรรมการสาขาภิบาลประชุมกันไม่น้อยกว่าเดือนละครั้งเป็น
ปกติ ถ้าในเดือนใดคณะกรรมการสาขาภิบาลประชุมกันไม่ได้ ให้ประธานกรรมการสาขาภิบาล
รายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ

มาตรา 14 ในการประชุมคณะกรรมการสาขาภิบาล ต้องมีกรรมการมาประชุม
ไม่ต่ำกว่ากึ่ง จำนวนของกรรมการที่อยู่ในตำแหน่งจึงจะเป็นองค์ประชุม

มาตรา 15 การลงมติวินิจฉัยข้อปรึกษา ให้ถือคะแนนเสียงข้างมากของผู้ที่ลง
คะแนน

กรรมการสาขาภิบาลคนหนึ่งย่อมมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้ามีจำนวนเสียงลง
คะแนนเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นได้อีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา 16 การประชุมของคณะกรรมการสุขาภิบาล ย่อมเป็นการเปิดเผย หรือเป็นการประชุมลับตามลักษณะที่จะได้กำหนดไว้ในระเบียบข้อบังคับการประชุม

มาตรา 17 คณะกรรมการสุขาภิบาลมีอำนาจเลือกกรรมการสุขาภิบาล ตั้งเป็นคณะอนุกรรมการสามัญ และมีอำนาจเลือกบุคคลที่เป็นกรรมการ หรือมิได้เป็นกรรมการก็ตาม เป็นคณะอนุกรรมการวิสามัญ เพื่อกระทำการกิจการ หรือพิจารณาสอบสวนข้อความใด ๆ อันอยู่ในวงงานของสุขาภิบาล แล้วรายงานต่อคณะกรรมการสุขาภิบาล

มาตรา 18 การประชุมคณะอนุกรรมการตามมาตรา 17 ต้องมีอนุกรรมการการมาประชุมไม่ต่ำกว่ากึ่งจำนวนของจำนวนอนุกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ระเบียบการประชุมของคณะอนุกรรมการให้ใช้ระเบียบข้อบังคับการประชุมของคณะกรรมการสุขาภิบาลโดยอนุโลม

ส่วนที่ 3

การบริหารสุขาภิบาล

มาตรา 19 ให้คณะกรรมการสุขาภิบาลควบคุม และรับผิดชอบในการบริหารกิจการของสุขาภิบาลตามกฎหมาย

มาตรา 20 ให้สุขาภิบาลมีพนักงานสุขาภิบาล ซึ่งประกอบด้วยปลัดสุขาภิบาล สมุหบัญชีสุขาภิบาล และพนักงานสุขาภิบาลอื่นตามความจำเป็น

มาตรา 21 ให้กระทรวงมหาดไทยวางระเบียบพนักงานสุขาภิบาลขึ้นไว้

มาตรา 22 ในการปฏิบัติหน้าที่ให้ถือว่ากรรมการสุขาภิบาล และพนักงานสุขาภิบาล มีฐานะเป็นเจ้าพนักงานตามความหมายแห่งกฎหมายลักษณะอาญา

มาตรา 23 เมื่อเป็นหลักในการบริหารกิจการของสุขาภิบาล ให้แต่ละสุขาภิบาล มีแผนดำเนินงานของสุขาภิบาลไว้ เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดอนุมัติแล้วจึงให้ปฏิบัติตามแผนดำเนินงานนั้นได้

มาตรา 24 การเปลี่ยนแปลงแผนดำเนินงานของสุขาภิบาลที่ได้วางไว้แล้ว จะต้องได้รับอนุมัติจากผู้ว่าราชการจังหวัด

ส่วนที่ 4

หน้าที่ของสุขาภิบาล

มาตรา 25⁽¹⁾ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย สุขาภิบาลอาจทำกิจการภายในเขตสุขาภิบาล ดังต่อไปนี้

(1) มีการแก้ไขเพิ่มเติม โดย พรบ.สุขาภิบาล (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2511

- (1) ให้มีและบำรุงทางน้ำและทางบก
- (2) ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ
- (3) รักษาความสะอาดของถนน ทางเดิน และที่สาธารณะ
- (4) การกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
- (5) ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
- (6) ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา
- (7) ให้มีโรงฆ่าสัตว์
- (8) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
- (9) ให้มีสุสานและฌาปนสถาน
- (10) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- (11) ป้องกันและระงับสาธารณสุข
- (12) ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง
- (13) ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์รักษาคนเจ็บไข้
- (14) ส่งเสริมให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม
- (15) บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร
- (16) ให้มีและบำรุงสถานที่สำหรับกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจ สวนสาธารณะ

สวนสัตว์ ตลอดจนสถานที่ประชุมอบรมราษฎร

- (17) การส่งเสริมศาสนา วัฒนธรรมและศีลธรรม
- (18) การสาธารณสุข
- (19) การพาณิชย์
- (20) กิจการอื่น ๆ ซึ่งจำเป็นเพื่อประโยชน์ของราษฎร และท้องถิ่นหรือกิจการ

อื่นซึ่งกฎหมายบัญญัติให้เป็นกิจการของสุขาภิบาล

มาตรา 25 ทวิ⁽¹⁾ สุขาภิบาลอาจทำกิจการนอกเขต เมื่อ

(1) การนั้นจำเป็นต้องทำและเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับกิจการที่ดำเนินตามอำนาจหน้าที่อยู่ภายในเขตของตน

(2) ได้รับการยินยอมจากสภาเทศบาล คณะกรรมการสุขาภิบาลสภาจังหวัดหรือสภาตำบลแห่งท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง และ

(3) ได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

มาตรา 25 ตริ สุขาภิบาลอาจทำการร่วมกับบุคคลอื่น โดยก่อตั้งบริษัทจำกัดหรือถือหุ้นในบริษัทจำกัด เมื่อ

(1) ความในมาตรา 25 ทวิ และมาตรา 25 ตริ มีการเพิ่มเติม โดย พรบ.สุขาภิบาล (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2511

(1) บริษัทจำกัดนั้นมีวัตถุประสงค์เฉพาะเพื่อกิจการค้าขายอันเป็นสาธารณูปโภค

(2) สหภาพต้องถือหุ้นเป็นมูลค่าเกินกว่าร้อยละห้าสิบของทุนที่บริษัทนั้นจดทะเบียนไว้ ในกรณีที่มีหลายเทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบลหรือสหภาพ ถือหุ้นอยู่ในบริษัทเดียวกัน ให้นับหุ้นที่ถือกันรวมกัน และ

(3) ได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

การเปลี่ยนแปลงจำนวนหุ้นที่สหภาพถืออยู่ในบริษัทจำกัด ต้องได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ความใน (1) และ (2) ของวรรคหนึ่ง ไม่ใช่บังคับในกรณีที่บริษัทจำกัดที่สหภาพร่วมก่อตั้งหรือถือหุ้นนั้น ไม่มีเอกชนถือหุ้นอยู่ด้วย

ส่วนที่ 5

ข้อบังคับสหภาพ

มาตรา 26 สหภาพมีอำนาจตราข้อบังคับสหภาพได้โดยไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมายในกรณี ดังต่อไปนี้

(1) เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของสหภาพที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

(2) ในกรณีที่มีกฎหมายบัญญัติไว้ ให้สหภาพตราข้อบังคับหรือให้มีอำนาจข้อบังคับได้

ในข้อบังคับสหภาพนั้น จะกำหนดโทษปรับผู้ละเมิดข้อบังคับสหภาพไว้ด้วยก็ได้ แต่ห้ามมิให้กำหนดเกินกว่าหนึ่งร้อยบาท และให้ถือว่าเป็นความผิดโทษ

ถ้าผู้กระทำผิดไม่ชำระค่าปรับภายในสามสิบวันนับแต่คำพิพากษาถึงที่สุด ให้ยึดทรัพย์สินนั้นแทนค่าปรับ หรือมิฉะนั้นบังคับให้ผู้กระทำผิดทำงานโยธาแทนตามกำหนดวันซึ่งคำนวณโดยค่าแรงรายวันในท้องถิ่นอันสหภาพได้กำหนดไว้โดยข้อบังคับสหภาพ แต่ห้ามมิให้บังคับให้ทำงานโยธาเกินกำหนดสองเดือน

มาตรา 27 นอกจากที่ได้มีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น ข้อบังคับสหภาพนั้นให้ใช้บังคับได้เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้ลงชื่ออนุมัติ และได้ประกาศไว้โดยเปิดเผยที่สำนักงานสหภาพแล้วเจ็ดวัน เว้นแต่ในกรณีฉุกเฉิน ถ้ามีข้อความระบุไว้ในข้อบังคับสหภาพให้ใช้บังคับได้ทันที ก็ให้ใช้บังคับได้ในวันที่ได้ประกาศนั้น

ส่วนที่ 6

การคลังและทรัพย์สินของสหภาพ

มาตรา 28 งบประมาณประจำปีของสหภาพต้องตราขึ้นเป็นงบประมาณสหภาพประจำปี ใช้งบประมาณสหภาพประจำปีออกไม่ทันปีใหม่ ให้ใช้งบประมาณสหภาพปีก่อนไปพลางก่อน

ถ้าในปีใดจำนวนเงินซึ่งได้อนุญาตไว้ในงบประมาณ ปรากฏว่าไม่พอสำหรับการใช้จ่ายประจำปีนั้นก็ดี หรือมีความจำเป็นที่จะต้องตั้งรายรับ หรือรายจ่ายขึ้นใหม่ในระหว่างปี ก็ดี ให้ตราขึ้นเป็นงบประมาณสหภาพเพิ่มเติม

มาตรา 29 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย สหภาพอาจมีรายได้ ดังต่อไปนี้

- (1) ภาษีอากรตามแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้
- (2) ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับ ตามแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้
- (3) รายได้จากทรัพย์สินของสหภาพ
- (4) รายได้จากการสาธารณูปโภคของสหภาพ
- (5) พันธบัตรหรือเงินกู้ตามแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้
- (6) เงินกู้จากกระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การต่าง ๆ ทั้งนี้สหภาพต้อง

ได้รับอนุมัติจากกระทรวงมหาดไทย

- (7) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล
- (8) เงินที่มีผู้อุทิศให้เพื่อเป็นการกุศลสาธารณประโยชน์
- (9) เงินรายได้อื่นใดตามแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้

มาตรา 30 รายจ่ายของสหภาพแบ่งออกเป็น 7 ประเภท

- (1) เงินเดือน
- (2) ค่าใช้สอย
- (3) การจร
- (4) รายจ่ายในการลงทุน
- (5) การชำระหนี้เงินกู้
- (6) การจ่ายตามข้อผูกพัน
- (7) รายจ่ายในกิจการอื่นใดตามแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้

มาตรา 31 การจ่ายเบี้ยประชุมให้แก่กรรมการสหภาพ และการจ่ายเงินเดือนให้แก่พนักงานสหภาพ ให้เป็นไปตามระเบียบพนักงานสหภาพของกระทรวงมหาดไทย

มาตรา 32 ระเบียบการคลังรวมตลอดถึงวิธีการงบประมาณ การจัดหาและรักษาทรัพย์สิน การจัดหาประโยชน์จากทรัพย์สิน การจัดหาพัสดุ และการจ้างเหมา ให้เป็นไป

มาตรา 33 ให้กระทรวงมหาดไทยจัดให้มีการตรวจสอบการคลัง การบัญชีหรือการเงินอื่น ๆ ของสุขาภิบาล

ส่วนที่ 7 การควบคุมสุขาภิบาล

มาตรา 34 ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีหน้าที่ควบคุมดูแลสุขาภิบาลในจังหวัดนั้น ให้ปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่โดยถูกต้องตามกฎหมาย ในกรณีให้มีอำนาจสั่งให้เพิกถอน หรือให้ระงับการปฏิบัติที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน หรือขัดต่อระเบียบของกระทรวงมหาดไทยและให้มีหน้าที่ชี้แจง แนะนำ ตักเตือนสุขาภิบาล และตรวจสอบกิจการ เรียกรายงานเอกสารหรือสถิติใด ๆ จากสุขาภิบาลมาตรวจ ตลอดจนเรียกกรรมการสุขาภิบาลหรือพนักงานสุขาภิบาลมาชี้แจงหรือสอบสวนได้

ให้ผู้ตรวจการเทศบาลจังหวัดมีหน้าที่ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัดควบคุมดูแลสุขาภิบาลในจังหวัดนั้น

การรักษาพระราชบัญญัติ

มาตรา 35 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงนั้นเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
จอมพล ป. พิบูลสงคราม
นายกรัฐมนตรี

คำอธิบาย

พระราชบัญญัติสุขาภิบาล พุทธศักราช 2495

นับแต่ที่ได้มีการตราพระราชบัญญัติเทศบาลขึ้นใน พ.ศ. 2476 เพื่อให้ราษฎรได้รู้จักการปกครองตนเองอันเป็นการวางรากฐานให้ระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยเกิดขึ้นนั้น รัฐบาลไม่ประสบความสำเร็จในเรื่องนี้ เพราะเป็นการเปลี่ยนแปลงความรู้สึกของราษฎรรวดเร็วเกินไป อุปสรรคในการดำเนินงานมีมากมาย ระบบของเทศบาลแทบจะกล่าวได้ว่าล้มลุกคลุกคลาน เทศบาลบางแห่งเลี้ยงตนเองไม่ได้ คณะเทศมนตรีที่ดี หรือนายกเทศมนตรีซึ่งได้รับเลือกมาจากสมาชิกสภาเทศบาล ขาดความรู้ความรับผิดชอบและความชำนาญในการบริหารงาน มีปัญหาต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมาย ฉะนั้นรัฐบาลจึงกำหนดนโยบายที่จะหยุดความเจริญเติบโต และสนับสนุนให้เกิดขึ้นของเทศบาลทุกรูปแบบ

ใน พ.ศ. 2495 ได้มีการตราพระราชบัญญัติสุขาภิบาลขึ้นมาเพื่อแก้ไขปัญหาในเรื่องนี้ซึ่งก็มีลักษณะเป็นการปกครองท้องถิ่นที่ง่ายกว่าแบบเทศบาล ความจริงแล้วแนวความคิดในเรื่องสุขาภิบาลนี้ได้มีเกิดขึ้นมาก่อนแล้วเมื่อครั้งพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (2451-58) ได้มีการตั้งสุขาภิบาลขึ้นเป็นครั้งแรกที่จังหวัดสมุทรสาคร เรียกว่าสุขาภิบาลท่าฉลอม ทั้งนี้เพราะพระองค์ทรงเล็งเห็นว่าประชาชนในท้องถิ่นเท่านั้นที่จะช่วยให้ท้องถิ่นของตนเจริญขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การจัดการทนุบำรุงงานด้านสวัสดิการและสาธารณสุข สาธารณูปโภคของราษฎรในท้องถิ่นประชาชนควรจะมีส่วนร่วมด้วยตนเอง หลังจากประสบความสำเร็จในการจัดตั้งสุขาภิบาลอำเภอท่าฉลอม พระองค์ได้ทรงทนุบำรุงและสนับสนุนให้มีสุขาภิบาลเกิดขึ้นอีกในท้องถิ่นอื่น ๆ ถึง 33 แห่ง ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นรูปการปกครองแบบสุขาภิบาลเมือง โดยมีเจ้าเมืองและข้าราชการส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ เป็นผู้ร่วมจัดการมีหน้าที่ทนุบำรุงท้องถิ่นให้เจริญจนตราบเท่าที่ได้มีการเปลี่ยนรูปการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตยใน พ.ศ. 2475 และใน พ.ศ. 2476 ได้มีการตราพระราชบัญญัติเทศบาลขึ้น การปกครองท้องถิ่นในรูปแบบสุขาภิบาล ซึ่งได้กำเนิดขึ้นในรัชสมัยของสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ยุบหมดไป อย่างไรก็ตามแม้ว่าระบบเทศบาลได้กำเนิดขึ้นนับตั้งแต่ พ.ศ. 2476 แล้วปัญหาต่าง ๆ ได้เป็นอุปสรรคในการบริหารงานเทศบาลมากมาย เช่น สมาชิกสภาเทศบาลและเทศมนตรีขาดระเบียบวินัยในการบริหารงาน สำคัญว่าตนเองมีฐานะเป็นนักการเมืองหาประโยชน์ส่วนตัวเสียจากการบริหารงานท้องถิ่น มีการแบ่งแย่งอำนาจกันระหว่างสมาชิกสภาเทศบาลและคณะเทศมนตรี ประสิทธิภาพในการบริหารงานท้องถิ่นต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทศบาลส่วนมากหลายแห่งไม่สามารถจะเลี้ยงตนเองได้

จะต้องอาศัยเงินอุดหนุนจากรัฐบาลเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นรัฐบาลจึงจำเป็นต้องเข้าควบคุมการบริหารงานอีกทั้งประชาชนในท้องถิ่นก็ยังไม่มีความเข้าใจระบบการปกครองในแบบนี้ จึงทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมายเป็นอุปสรรคในการขยายตัวของรูปการปกครองในแบบนี้ จึงได้มีการรื้อฟื้นจัดตั้งรูปการปกครองแบบสุขาภิบาลขึ้นมาในปี พ.ศ. 2495 นั้นเอง

1. การจัดตั้งกิจการ เมื่อรัฐบาลได้พิจารณาสภาพเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นใด มีสภาพอันสมควรยกฐานะเป็นสุขาภิบาล (มาตรา 4 และ 5) ให้จัดตั้งท้องถิ่นนั้น ๆ เป็นสุขาภิบาล การจัดตั้งให้กระทำโดยประกาศของกระทรวงมหาดไทย ในประกาศนั้นให้ระบุชื่อและเขตสุขาภิบาลไว้ด้วย สุขาภิบาลที่จัดตั้งขึ้นนี้มีฐานะเป็นนิติบุคคล การเปลี่ยนแปลงเขตหรือการยุบสุขาภิบาลให้ทำได้โดยประกาศของกระทรวงมหาดไทย ประกาศของกระทรวงมหาดไทยที่ให้จัดตั้ง เปลี่ยนแปลงเขต หรือยุบสุขาภิบาล ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 4 “เมื่อท้องถิ่นใดมีสภาพอันสมควรยกฐานะเป็นสุขาภิบาล ให้จัดตั้งท้องถิ่นนั้น ๆ เป็นสุขาภิบาลตามพระราชบัญญัตินี้

ให้สุขาภิบาลมีฐานะเป็นนิติบุคคล”

มาตรา 5 “การจัดตั้งสุขาภิบาลให้ทำโดยประกาศของกระทรวงมหาดไทย ในประกาศนั้นให้ระบุชื่อและเขตของสุขาภิบาลไว้ด้วย

การเปลี่ยนแปลงเขตหรือการยุบสุขาภิบาลให้กระทำโดยประกาศของกระทรวงมหาดไทย ในประกาศยุบสุขาภิบาลนั้นให้ระบุวิธีจัดการทรัพย์สิน หนี้ สิทธิเรียกร้องของสุขาภิบาลนั้นไว้ด้วย

ประกาศของกระทรวงมหาดไทยตามความในมาตรานี้ ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา” ดังนั้นจะเห็นได้ว่ากฎหมายฉบับนี้ให้อำนาจกระทรวงมหาดไทยสามารถจัดตั้งสุขาภิบาลขึ้นได้โดยกำหนดเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทยขึ้นมาเท่านั้น สำหรับสุขาภิบาลที่ได้จัดตั้งขึ้นแล้ว เมื่อมีความเจริญถึงขั้นที่จะยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาล (มาตรา 6) ได้ก็ให้จัดตั้งสุขาภิบาลนั้น ๆ ขึ้นเป็นเทศบาลได้โดยการตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

มาตรา 6 “ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการเทศบาล อาจจัดตั้งสุขาภิบาลใด ๆ ขึ้นเป็นเทศบาลได้โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

สุขาภิบาลที่ได้จัดตั้งเป็นเทศบาลขึ้นใหม่ตามความในวรรคก่อน ให้พ้นจากสภาพสุขาภิบาลนับแต่วันที่ได้ประกาศพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งขึ้นเป็นเทศบาลนั้นเป็นต้นไป บรรดาทรัพย์สิน หนี้ สิทธิ และสิทธิเรียกร้องของสุขาภิบาลเดิมให้อโอนไปเป็นของเทศบาลที่จัดตั้งขึ้นใหม่ในขณะเดียวกันนั้นด้วย และบรรดาข้อบังคับสุขาภิบาลที่ได้ใช้บังคับอยู่ก่อนแล้วก็คงให้

ใช้บังคับได้ต่อไปเป็นการชั่วคราวจนกว่าจะได้มีการตราเป็นเทศบัญญัติขึ้นใหม่”

คณะกรรมการสุขาภิบาล การจัดรูปแบบการปกครองในลักษณะสุขาภิบาลนี้ สุขาภิบาลไม่มีสภาเหมือนเช่นกับสภาเทศบาล แต่สุขาภิบาลจะมีคณะกรรมการสุขาภิบาลขึ้นทำหน้าที่แทนเพียงองค์กรเดียวเท่านั้น (มาตรา 7) คณะกรรมการสุขาภิบาลประกอบด้วยบุคคลต่าง ๆ ดังนี้คือ -

- (1) นายอำเภอแห่งท้องที่ซึ่งสุขาภิบาลนั้นตั้งอยู่
- (2) ปลัดอำเภอแห่งอำเภอที่สุขาภิบาลนั้นตั้งอยู่ 1 คน ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดจะได้แต่งตั้งขึ้น
- (3) หัวหน้าสถานีตำรวจ อำเภอ หรือกิ่งอำเภอที่สุขาภิบาลนั้นตั้งอยู่
- (4) สาธารณสุขอำเภอ หรือกิ่งอำเภอที่สุขาภิบาลนั้นตั้งอยู่
- (5) สมุหบัญชีอำเภอ หรือกิ่งอำเภอที่สุขาภิบาลนั้นตั้งอยู่
- (6) กำนันและผู้ใหญ่บ้านของตำบลและหมู่บ้าน ซึ่งอยู่ในเขตสุขาภิบาลนั้น
- (7) ผู้ที่มีคุณสมบัติของผู้ใหญ่บ้านตามกฎหมายว่าด้วยการปกครองท้องที่ซึ่งราษฎรในเขตสุขาภิบาลนั้นเลือกตั้งขึ้น 4 คน

สำหรับประธานกรรมการสุขาภิบาลนั้น ตามมาตรา 8 กำหนดให้นายอำเภอแห่งท้องที่ซึ่งสุขาภิบาลนั้นตั้งอยู่เป็นประธานกรรมการสุขาภิบาลโดยตำแหน่งและให้มีรองประธานกรรมการสุขาภิบาล 1 คน ซึ่งคณะกรรมการสุขาภิบาลจะได้ประชุมกันเลือกตั้งจากกรรมการ

2. อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสุขาภิบาล อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสุขาภิบาลตามพระราชบัญญัติสุขาภิบาล พ.ศ. 2495 ตามมาตรา 17, 19, 26, 27 และ 34 มีพอที่จะสรุปได้ดังนี้คือ -

- (1) มีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นเพื่อกระทำการหรือพิจารณาสอบสวนข้อความใด ๆ อันอยู่ในวงงานของสุขาภิบาล แล้วรายงานต่อคณะกรรมการสุขาภิบาล (มาตรา 17)
- (2) ควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารกิจการของสุขาภิบาลตามกฎหมาย
- (3) มีอำนาจตราข้อบังคับสุขาภิบาลขึ้นเพื่อใช้บังคับโดยได้รับอนุมัติจากผู้ว่าราชการจังหวัด (มาตรา 26 และ 27) ได้โดยไม่ขัดแย้งต่อกฎหมายฉบับนี้

การควบคุมสุขาภิบาล การควบคุมสุขาภิบาลโดยส่วนกลาง สุขาภิบาลแม้ว่าจะจะเป็นหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่มีความเป็นอิสระโดยเด็ดขาด ยังถูกรัฐบาลควบคุมโดยมีผู้ว่าราชการจังหวัด (มาตรา 34)

มาตรา 34 “ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีหน้าที่ควบคุมดูแลสุขภาพในจังหวัดนั้นให้ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่โดยถูกต้องตามกฎหมาย ในการนี้ให้มีอำนาจสั่งให้เพิกถอน หรือให้ระงับการปฏิบัติที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน หรือขัดต่อระเบียบของกระทรวงมหาดไทยและให้มีหน้าที่ชี้แจง แนะนำ ดักเตือนสุขภาพ และตรวจสอบกิจการเรียกรายงานเอกสารหรือสถิติใด ๆ จากสุขภาพมาตรวจ ตลอดจนเรียกร้องกรรมการสุขภาพหรือพนักงานสุขภาพมาชี้แจงหรือสอบสวนได้

ให้ผู้ตรวจการเทศบาลจังหวัดมีหน้าที่ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัดควบคุมดูแลสุขภาพในจังหวัดนั้น”

พระราชบัญญัติ
ระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2518

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2518
เป็นปีที่ 30 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2518”

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 335 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2515

บรรดาบทกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่งอื่น ๆ ในส่วนที่ได้บัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา 4 บทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบหรือคำสั่งใดอ้างถึงกรุงเทพมหานคร เขต แขวง จังหวัด อำเภอ ตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล ให้ถือว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่งนั้นอ้างถึงกรุงเทพมหานคร เขต หรือแขวง ตามพระราชบัญญัตินี้แล้วแต่กรณี เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 5 ในพระราชบัญญัตินี้
 “รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด 1

การจัดระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร

มาตรา 6 ให้กรุงเทพมหานครเป็นทบวงการเมือง มีฐานะเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นนครหลวงโดยมีระเบียบการปกครองตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ และมีอาณาเขตท้องที่ตามที่กรุงเทพมหานครมีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ให้แบ่งพื้นที่การปกครองกรุงเทพมหานครออกเป็นเขตและแขวงตามลำดับ ตามพื้นที่เขตและแขวงที่มีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดอ้างถึงพื้นที่จังหวัด ให้หมายถึงพื้นที่กรุงเทพมหานคร อ้างถึงพื้นที่อำเภอ ให้หมายถึงพื้นที่เขต อ้างถึงพื้นที่ตำบล ให้หมายถึงพื้นที่แขวงตามพระราชบัญญัตินี้

การแก้ไขเปลี่ยนแปลงพื้นที่กรุงเทพมหานคร ให้ตราเป็นพระราชบัญญัติ

มาตรา 7 บรรดากฎหมาย กฎ ข้อบังคับ คำสั่ง ระเบียบใด ของกรุงเทพมหานคร ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังให้ใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะมีการเปลี่ยนแปลง

มาตรา 8 ให้บรรดากิจการ ทรัพย์สิน หนี้ สิทธิ และเงินงบประมาณของกรุงเทพมหานครที่มีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเป็นของกรุงเทพมหานครตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 9 ให้บรรดาข้าราชการและลูกจ้างของกรุงเทพมหานครที่มีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงเป็นข้าราชการและลูกจ้างของกรุงเทพมหานครตามพระราชบัญญัตินี้ โดยให้นำพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2516 มาใช้บังคับเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

ส่วนที่ 1

การจัดระเบียบราชการในกรุงเทพมหานคร

มาตรา 10 องค์การของกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย

- (1) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
- (2) สภากรุงเทพมหานคร

มาตรา 11 ให้จัดระเบียบราชการกรุงเทพมหานคร ดังนี้

- (1) สำนักงานเลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
- (2) สำนักงานเลขานุการสภากรุงเทพมหานคร

- (3) สำนักงานปลัดกรุงเทพมหานคร
- (4) สำนักหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งเทียบเท่าสำนัก
- (5) เขต

ให้ส่วนราชการของกรุงเทพมหานครที่มีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับยังคงมีอยู่ต่อไปจนกว่าจะมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลง

การตั้ง เปลี่ยนแปลงหรือยุบส่วนราชการ การแบ่งหน่วยงานภายในส่วนราชการ และการกำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการและหัวหน้าส่วนราชการ ตามความในวรรคหนึ่ง ให้จัดทำเป็นพระราชกฤษฎีกา

มาตรา 12 ให้กรุงเทพมหานครมีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครคนหนึ่ง และให้มีรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครสี่คนเป็นผู้ช่วยผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในการบริหารงานของกรุงเทพมหานครตามที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมอบหมาย

มาตรา 13 กรุงเทพมหานครมีปลัดกรุงเทพมหานครคนหนึ่ง มีอำนาจหน้าที่ตามที่มิถุนายนกำหนดและตามคำสั่งของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และรับผิดชอบควบคุมดูแลราชการประจำของกรุงเทพมหานครให้เป็นไปตามนโยบายของกรุงเทพมหานคร กำกับเร่งรัด ติดตามผลการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในกรุงเทพมหานคร รวมทั้งเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้างกรุงเทพมหานคร รองจากผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และจะให้มีรองปลัดกรุงเทพมหานครหรือผู้ช่วยปลัดกรุงเทพมหานคร หรือมีทั้งรองปลัดกรุงเทพมหานครและผู้ช่วยปลัดกรุงเทพมหานคร เป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการตามที่มอบหมายก็ได้

เมื่อปลัดกรุงเทพมหานครไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รองปลัดกรุงเทพมหานครตามลำดับเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีรองปลัดกรุงเทพมหานคร หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้งข้าราชการกรุงเทพมหานครผู้มีตำแหน่งและอาวุโสสูงตามลำดับ เป็นผู้รักษาราชการในตำแหน่งปลัดกรุงเทพมหานคร

อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ หรือการปฏิบัติราชการที่ปลัดกรุงเทพมหานครพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมายใด ถ้ากฎหมายว่าด้วยการนั้นมีได้บัญญัติในเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น ปลัดกรุงเทพมหานครจะมอบอำนาจโดยทำเป็นคำสั่งและประกาศในกรุงเทพมหานครกิจจานุเบกษา ให้รองปลัดกรุงเทพมหานคร ผู้ช่วยปลัดกรุงเทพมหานคร หัวหน้าส่วนราชการที่เป็นสำนักหรือเทียบเท่าสำนัก หัวหน้าเขตหัวหน้ากอง หรือข้าราชการกรุงเทพมหานครที่ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าหัวหน้ากองขึ้นไปปฏิบัติราชการแทนในนามปลัดกรุงเทพมหานครก็ได้ แต่ถ้าจะมอบอำนาจให้ข้าราชการกรุงเทพมหานครตั้งแต่ระดับหัวหน้าแผนก ลงไปปฏิบัติราชการแทนต้องให้ได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครก่อน

ส่วนที่ 2

เขต

มาตรา 14 ในเขตหนึ่งให้มีหัวหน้าเขตคนหนึ่ง มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบการปฏิบัติราชการภายในเขต และให้มีผู้ช่วยหัวหน้าเขตเป็นผู้ช่วยสั่งหรือปฏิบัติราชการแทนหัวหน้าเขตได้ตามที่ได้รับมอบหมาย

มาตรา 15 ในเขตหนึ่ง ถ้าเห็นสมควรอาจแบ่งออกเป็นแขวง ในแต่ละแขวงมีหัวหน้าแขวงคนหนึ่ง เป็นผู้ที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบการปฏิบัติราชการในแขวง ขึ้นตรงต่อหัวหน้าเขตก็ได้

การตั้ง ยุบ และเปลี่ยนแปลงพื้นที่เขตและแขวง ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกาและประกาศของกรุงเทพมหานครตามลำดับ และให้ประกาศในกรุงเทพมหานครกิจจานุเบกษา

มาตรา 16 ให้หัวหน้าเขตมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(1) อำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายใด ๆ บัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอ หัวหน้าส่วนอำเภอ และประธานกรรมการสุขาภิบาล เว้นแต่พระราชบัญญัตินี้จะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

(2) อำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของหัวหน้าเขต

(3) อำนาจหน้าที่ซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และหรือปลัดกรุงเทพมหานครมอบหมายตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

ให้อำนาจหน้าที่ของหัวหน้าเขตตามที่มีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงมีอยู่ต่อไปเช่นเดิมเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีการเปลี่ยนแปลง

บรรดาอำนาจหน้าที่ใดซึ่งเป็นของราชการบริหารส่วนกลางหรือราชการบริหารส่วนภูมิภาค จะมอบให้กรุงเทพมหานครปฏิบัติก็ได้ โดยให้จัดทำโดยพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ข้อบังคับ หรือประกาศกระทรวง แล้วแต่กรณี

มาตรา 17 อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ หรือการปฏิบัติราชการที่หัวหน้าเขตจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมายใด ถ้ากฎหมายว่าด้วยการนั้นมิได้บัญญัติในเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น หัวหน้าเขตจะมอบอำนาจให้ผู้ช่วยหัวหน้าเขต หัวหน้างานหรือข้าราชการที่ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าขึ้นไปปฏิบัติราชการแทนในนามหัวหน้าเขตก็ได้

มาตรา 18 ในกรณีที่เห็นเป็นการสมควรผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครอาจสั่งให้รวมอำนาจหน้าที่ใดของเขตใดเข้าด้วยกัน และให้หัวหน้าเขตใด เป็นผู้รับผิดชอบในอำนาจหน้าที่นั้นก็ได้ และให้ประกาศการรวมอำนาจหน้าที่ดังกล่าวในกรุงเทพมหานครกิจจานุเบกษาด้วย

หมวด 2

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

มาตรา 19⁽¹⁾ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร มีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) รับผิดชอบในการกำหนดนโยบายและการบริหารราชการกรุงเทพมหานคร ให้เป็นไปตามกฎหมาย
- (2) สั่ง อนุมัติ อนุญาต เกี่ยวกับราชการของกรุงเทพมหานคร ตามบทบัญญัติ แห่งกฎหมาย
- (3) แต่งตั้งเลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ผู้ช่วยเลขานุการผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานคร และแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นประธานที่ปรึกษา ที่ปรึกษาหรือคณะที่ปรึกษา ของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือเป็นคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติราชการใด ๆ
- (4) กำหนดค่าตอบแทนสำหรับประธานที่ปรึกษาและที่ปรึกษา และเบี้ย ประชุมสำหรับคณะที่ปรึกษาหรือคณะกรรมการ ทั้งนี้ โดยความเห็นชอบของกระทรวง-มหาดไทย
- (5) บริหารราชการตามที่นายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีมอบหมาย
- (6) วางระเบียบวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการงบประมาณ การเงิน การคลัง การพัสดุ การจ้าง และอื่น ๆ ทั้งนี้ ภายใต้อำนาจหน้าที่แห่งพระราชบัญญัตินี้
- (7) รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร
- (8) อำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา 20 ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515 กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการ ส่วนจังหวัด กฎหมายว่าด้วยเทศบาล กฎหมายว่าด้วยสุขาภิบาล และกฎหมายอื่นที่ได้กำหนด ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด นายกเทศมนตรี คณะเทศมนตรี ประธานกรรมการ สุขาภิบาล คณะกรรมการสุขาภิบาล แล้วแต่กรณี โดยอนุโลม ทั้งนี้ เว้นแต่พระราชบัญญัตินี้จะได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา 21 ให้มีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และรองผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานครโดยตรงและลับ

ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร จะต้องมีความประพฤติดีตามมาตรา 25 กับไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 26 สำหรับ หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

(1) ความในมาตรา 19 มีการแก้ไขเพิ่มเติม โดย ประกาศของคณะปฏิวัติ (ฉบับที่ 24) ลงวันที่ 8 พ.ย. 2520

ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครสมัครเป็นคณะ และให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทำการออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งเป็นคณะด้วย ผลของการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ให้ประกาศในกรุงเทพมหานครกิจจานุเบกษา

มาตรา 22 ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

- (1) สัญชาติไทยตามกฎหมาย แต่บุคคลผู้ได้สัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติ ต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา 23 อีกด้วย
- (2) อายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ในวันที่หนึ่งมกราคมของปีที่มีการเลือกตั้ง
- (3) มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานครเป็นเวลาติดต่อกันจนถึงวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าเก้าสิบวัน

มาตรา 23 บุคคลผู้ได้สัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติจะเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครได้ ต้องมีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- (1) รับหรือเคยรับราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร
- (2) เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น โดยมีเงินเดือนประจำมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี
- (3) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาซึ่งมีหน้าที่ในทางนิติบัญญัติ ผู้บริหารท้องถิ่น กำนัน สารวัตรกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน หรือแพทย์ประจำตำบล

มาตรา 24 บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ในวันเลือกตั้งเป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร คือ

- (1) วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- (2) หูหนวกและเป็นใบ้ ซึ่งไม่สามารถอ่านและเขียนหนังสือได้
- (3) ภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช
- (4) ต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาล
- (5) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งโดยคำพิพากษาตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

มาตรา 25 ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนดังต่อไปนี้

- (1) สัญชาติไทยตามกฎหมาย แต่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยและมีสัญชาติอื่นด้วยในขณะเดียวกันก็ดี บุคคลผู้ได้สัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติก็ดี ต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา 39 อีกด้วย เว้นแต่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดแต่เกิดในต่างประเทศไม่ต้องมี

คุณสมบัติดังกล่าว

- (2) อายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปีบริบูรณ์ในวันที่หนึ่งมกราคมของปีที่มีการเลือกตั้ง
- (3) มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานครเป็นเวลาติดต่อกันจนถึงวันสมัครไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

มาตรา 26⁽¹⁾ บุคคลผู้มีลักษณะใดลักษณะหนึ่งดังต่อไปนี้ เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร คือ

- (1) ดิถยาเสพติดให้โทษ
- (2) เป็นบุคคลล้มละลายซึ่งศาลยังไม่สั่งให้ฟื้นคดี
- (3) เป็นบุคคลผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งตามมาตรา 24 (1) (2) (3) หรือ (5)
- (4) ต้องคำพิพากษาของศาลใดศาลหนึ่งให้จำคุก และต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาลในคดีนั้น
- (5) เคยต้องคำพิพากษาให้จำคุกตั้งแต่สองปีขึ้นไปโดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงห้าปีในวันเลือกตั้ง เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท
- (6) เป็นสมาชิกสภาซึ่งมีหน้าที่ในทางนิติบัญญัติเว้นแต่สมาชิกสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน หรือเป็นผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาซึ่งมีหน้าที่ในทางนิติบัญญัติ หรือผู้บริหารท้องถิ่น ในขณะที่เดียวกับที่สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
- (7) เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่ง หรือเงินเดือนประจำ
- (8) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของทางราชการไม่ว่าจะเป็นราชการบริหารส่วนกลาง ราชการบริหารส่วนภูมิภาคหรือราชการบริหารส่วนท้องถิ่น พนักงานหรือลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจ หรือการพาณิชย์ของท้องถิ่น
- (9) เป็นบุคคลซึ่งทางราชการ องค์กรของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจไล่ออกหรือปลดออก หรือให้ออก หรือเลิกจ้างเพราะทุจริตต่อหน้าที่ นับแต่วันที่ถูกไล่ออก ปลดออก ให้ออกหรือเลิกจ้าง แล้วแต่กรณี ถึงวันสมัครรับเลือกตั้งยังไม่ครบแปดปี
- (10) ผู้เคยเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครซึ่งถูกให้ถอดถอนออกจากตำแหน่งตามมาตรา 32 ถึงวันสมัครรับเลือกตั้งยังไม่ครบแปดปี
- (11) ผู้เคยเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานครซึ่งต้องออกจากตำแหน่งตามมาตรา 46 (8) และ (9) ถึงวันสมัครรับเลือกตั้งยังไม่ครบแปดปี

(1) ความในมาตรา 26 (6) มีการแก้ไขเพิ่มเติม โดย พรบ.ระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2519

(12) ผู้เคยเป็นสมาชิกสภาซึ่งมีหน้าที่ในทางนิติบัญญัติหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่ถูกสั่งให้พ้นจากตำแหน่งถึงวันสมัครรับเลือกตั้งยังไม่ครบแปดปี เพราะปฏิบัติการอันฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน ละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการอันไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ มีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่ศักดิ์ตำแหน่งหรือแก่ท้องถิ่นนั้นหรือแก่ราชการ

มาตรา 27 ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครอยู่ในตำแหน่งตามวาระคราวละสี่ปี นับแต่วันเลือกตั้ง

ในกรณีที่ตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครว่างลงด้วยเหตุใด ๆ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งโดยถึงคราวออกตามวาระ หรือโดยประชาชนออกเสียงเป็นประชามติให้ถอดถอนหรือรัฐมนตรีโดยมติคณะรัฐมนตรีสั่งให้ออกจากตำแหน่ง ให้รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครตามลำดับที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจัดไว้เข้าดำรงตำแหน่งแทนในระยะเวลาที่เหลือ

เมื่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้จัดการเลือกตั้งขึ้นใหม่ภายในหกสิบวันนับแต่วันสิ้นสุดวาระ แต่ถ้าตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครว่างลงทั้งหมดโดยเหตุอื่นให้ทำการเลือกตั้งขึ้นใหม่ภายในเก้าสิบวัน และให้ผู้ได้รับการเลือกตั้งอยู่ในตำแหน่งโดยเริ่มนับวาระใหม่

ในกรณีที่รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครว่างลงด้วยเหตุใด ๆ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้งบุคคลที่เห็นสมควรซึ่งมีคุณสมบัติตามมาตรา 25 และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 26 เป็นรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแทนตำแหน่งที่ว่างก็ได้ รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่ได้รับการแต่งตั้งดังกล่าวให้อยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าที่กำหนดเวลาของผู้ซึ่งตนแทน

มาตรา 28 ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครดำรงตำแหน่งนับแต่วันเลือกตั้ง

ให้มีการมอบหมายงานในหน้าที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ภายในเจ็ดวันนับแต่วันเลือกตั้ง

มาตรา 29⁽¹⁾ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

(1) ต้องไม่ดำรงตำแหน่งหรือหน้าที่อื่นใดในหน่วยราชการหรือหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือการพาณิชย์ของกรุงเทพมหานคร หรือบริษัทซึ่งกรุงเทพมหานครถือหุ้นหรือตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่นอื่น หรือพนักงานส่วนท้องถิ่นเว้นแต่ตำแหน่งที่ต้องดำรงตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

(1) ความในมาตรา 29 วรรคสอง มีการแก้ไขเพิ่มเติม โดย พรบ.ระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2519

(2) ต้องไม่รับเงินหรือประโยชน์ใด ๆ จากหน่วยราชการ หรือหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือการพาณิชย์ของกรุงเทพมหานคร หรือบริษัทซึ่งกรุงเทพมหานคร ถือหุ้นเป็นพิเศษ นอกเหนือไปจากที่หน่วยราชการหรือหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ หรือการพาณิชย์ หรือบริษัท ปฏิบัติกับบุคคลอื่น ๆ ในธุรกิจการงานตามปกติ

บทบัญญัติตามมาตรานี้มีให้ใช้บังคับในกรณีที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครรับเบียดบัง บำเหน็จ บำนาญ หรือเงินปีพระบรมวงศานุวงศ์ หรือเงินอื่นใดในลักษณะเดียวกัน และไม่ให้ใช้บังคับในกรณีที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครรับหรือดำรงตำแหน่งกรรมการวิสามัญของรัฐสภา หรือวุฒิสภา หรือสภาผู้แทนราษฎร หรือสภากรุงเทพมหานคร หรือสภาท้องถิ่นอื่น หรือกรรมการสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน หรือกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายหรือกรรมการที่มีกฎหมายบัญญัติให้เป็นโดยตำแหน่ง

มาตรา 30 ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี พ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (1) ถึงคราวออกตามวาระ
- (2) ตาย
- (3) ลาออก โดยยื่นใบลาออกต่อรัฐมนตรี และให้มีผลนับแต่วันที่ยื่นใบลาออก
- (4) กระทำการอันต้องห้ามตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 29
- (5) ขาดคุณสมบัติตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 25
- (6) มีลักษณะต้องห้ามตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 26 ยกเว้นมาตรา 26 (4)
- (7) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำ

โดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

(8) ประชาชนออกเสียงเป็นประชามติว่าให้ถอดถอนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ออกจากตำแหน่งตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 32

(9) รัฐมนตรีโดยมติคณะรัฐมนตรีสั่งให้ออกจากตำแหน่งเมื่อมีกรณีแสดงให้เห็นว่า ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครได้ปฏิบัติการอันฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนและเลยไม่ปฏิบัติการอันควรพึงปฏิบัติหรือปฏิบัติการอันไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ หรือมีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่ศักดิ์ ตำแหน่งหรือแก่กรุงเทพมหานครหรือแก่ราชการ

มาตรา 31 เมื่อปรากฏกรณีตามมาตรา 30 (4) (5) หรือ (6) ให้รัฐมนตรีสอบสวน แล้วมีคำสั่งให้ออกจากตำแหน่ง แต่ผู้ถูกสั่งให้ลาออกจากตำแหน่งมีสิทธิยื่นฟ้องต่อศาลปกครอง ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง คำพิพากษาของศาลปกครองให้ถือเป็นที่สุด

ในระหว่างรอคำพิพากษาของศาล ให้ผู้ถูกสั่งให้ออกจากตำแหน่งพักการปฏิบัติหน้าที่นับแต่วันที่ได้รับคำสั่งจนกว่าศาลจะพิพากษา

กรณีที่ผู้ถูกสั่งให้ออกจากตำแหน่งไม่ยื่นฟ้องต่อศาล หรือศาลพิพากษาให้เป็นไปตามคำสั่ง ให้ผู้ถูกสั่งให้ออกจากตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่งนับตั้งแต่วันที่ได้รับคำสั่งของรัฐมนตรี

วันที่ได้รับคำสั่งให้หมายถึงวันที่กรุงเทพมหานครได้รับคำสั่ง

มาตรา 32 เมื่อปรากฏพฤติการณ์ดังระบุไว้ตามมาตรา 30 (9) สมาชิกสภากรุงเทพมหานครไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมด มีสิทธิเสนอญัตติให้สภาพิจารณามิมีมติให้ประชาชนออกเสียงเป็นประชามติว่า เห็นควรหรือไม่เห็นควรให้ถอดถอนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครออกจากตำแหน่ง โดยต้องระบุข้อกล่าวหาในญัตติไว้ให้ชัดเจน และห้ามมิให้มีการอภิปรายในสภานอกเหนือไปจากประเด็นที่เป็นข้อกล่าวหาในญัตติ

มติดามวรรคหนึ่งต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด

ให้ปลัดกรุงเทพมหานครดำเนินการให้ประชาชนออกเสียงเป็นประชามติตามมติของสภากรุงเทพมหานครภายในหกสิบวันนับแต่วันที่สภากรุงเทพมหานครมีมติ ตามวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการดำเนินการให้ประชาชนออกเสียงเป็นประชามติ

ถ้าผลการออกเสียงเป็นประชามติมีเสียงข้างมากเห็นควรให้ถอดถอนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครออกจากตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครทั้งคณะต้องพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่มีการออกเสียงเป็นประชามติ

มาตรา 33 ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่พ้นจากตำแหน่งคงปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งต่อไป จนกว่าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่ได้รับเลือกตั้งใหม่เข้ารับตำแหน่ง เว้นแต่การพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอื่นใดนอกจากการออกตามวาระ ให้ปลัดกรุงเทพมหานครเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ถ้าไม่มีปลัดกรุงเทพมหานครหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งรองปลัดกรุงเทพมหานคร หรือข้าราชการกรุงเทพมหานครคนหนึ่งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

มาตรา 34 เมื่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครตามลำดับเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้ปลัดกรุงเทพมหานคร เป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าปลัดกรุงเทพมหานครไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รองปลัดกรุงเทพมหานครผู้มีอาวุโสเป็นผู้รักษาราชการแทน

มาตรา 35 อำนาจในการสั่งการอนุญาต การอนุมัติ หรือการปฏิบัติราชการที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมายใด ถ้ากฎหมายว่าด้วย

มาตรา 40 บุคคลผู้มีลักษณะใดลักษณะหนึ่งดังต่อไปนี้เป็นบุคคลต้องห้าม มิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร คือ

- (1) ดิถยาเสพติดให้โทษ
- (2) เป็นบุคคลล้มละลายซึ่งศาลยังไม่สั่งให้ฟื้นคดี
- (3) เป็นบุคคลผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งตามมาตรา 24 (1) (2) (3) หรือ (5)
- (4) ต้องคำพิพากษาของศาลใดศาลหนึ่งให้จำคุก และต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาลในคดีนั้น
- (5) เคยต้องคำพิพากษาให้จำคุกตั้งแต่สองปีขึ้นไป โดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงห้าปีในวันเลือกตั้ง เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท
- (6) เป็นหรือสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือสมาชิกสภาซึ่งมีหน้าที่ในทางนิติบัญญัติ นอกจากสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร หรือผู้บริหารท้องถิ่นอื่น ในขณะที่เดียวกับที่สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร
- (7) เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ
- (8) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของทางราชการไม่ว่าจะเป็นราชการบริหารส่วนกลาง ราชการบริหารส่วนภูมิภาคหรือราชการบริหารส่วนท้องถิ่น พนักงานหรือลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจหรือของการพาณิชย์ของท้องถิ่น
- (9) เป็นบุคคลซึ่งทางราชการ องค์กรของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจไล่ออก หรือปลดออก หรือให้ออก หรือเลิกจ้าง เพราะทุจริตต่อหน้าที่ นับแต่วันที่ถูกไล่ออก ปลดออก หรือเลิกจ้าง แล้วแต่กรณี ถึงวันสมัครรับเลือกตั้งยังไม่ครบแปดปี
- (10) ผู้เคยเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครซึ่งถูกให้ถอดถอนออกจากตำแหน่งตามมาตรา 32 ถึงวันสมัครรับเลือกตั้งยังไม่ครบแปดปี
- (11) ผู้เคยเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานครซึ่งต้องออกจากตำแหน่งตามมาตรา 46 (8) (9) ถึงวันสมัครรับเลือกตั้งยังไม่ครบแปดปี
- (12) ผู้เคยเป็นสมาชิกสภาซึ่งมีหน้าที่ในทางนิติบัญญัติหรือผู้บริหารท้องถิ่นซึ่งถูกสั่งให้พ้นจากตำแหน่งถึงวันสมัครรับเลือกตั้งยังไม่ครบแปดปีเพราะปฏิบัติการอันฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน ละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการอันไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ มีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่ศักดิ์ตำแหน่งหรือแก่ท้องถิ่นนั้นหรือแก่ราชการ

(1) ความในมาตรา 40 (6) มีการแก้ไขเพิ่มเติม โดย พรบ.ระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2519

มาตรา 41 อาชญาของสภากรุงเทพมหานครมีกำหนดคราวละสี่ปีนับแต่วันเลือกตั้งเมื่ออายุของสภากรุงเทพมหานครสิ้นสุดลง ให้จัดการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครใหม่ เป็นการเลือกตั้งทั่วไปซึ่งต้องกำหนดวันเลือกตั้งภายในหกสิบวันนับแต่วันที่อายุของสภากรุงเทพมหานครสิ้นสุดลง

มาตรา 42 สมาชิกภาพของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครเริ่มแต่วันเลือกตั้งและอยู่ในตำแหน่งตามอายุของสภากรุงเทพมหานคร ถ้าตำแหน่งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครว่างลงเพราะเหตุอื่น นอกจากถึงคราวออกตามวาระหรือเมื่อมีการยุบสภากรุงเทพมหานครให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครขึ้นแทนภายในกำหนดเก้าสิบวัน แต่สมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่เข้ามาแทนนั้น ให้อยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่ากำหนดเวลาของผู้ซึ่งตนแทน

ถ้าตำแหน่งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครว่างลงก่อนถึงกำหนดออกตามวาระไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน จะไม่ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่างนั้นก็ได้

มาตรา 43 รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคู่วาราชการกรุงเทพมหานคร มีอำนาจที่จะยุบสภากรุงเทพมหานครเพื่อให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครใหม่ ในคำสั่งยุบสภากรุงเทพมหานครนั้น ต้องแสดงเหตุผลและต้องกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครใหม่เป็นการเลือกตั้งทั่วไปภายในเก้าสิบวันนับแต่วันยุบสภากรุงเทพมหานคร การยุบสภากรุงเทพมหานครจะกระทำได้เพียงครั้งเดียวในเหตุการณ์เดียวกัน

ในกรณีที่คู่วาราชการกรุงเทพมหานครแนะนำรัฐมนตรีให้ยุบสภากรุงเทพมหานครตามความในวรรคหนึ่ง แต่รัฐมนตรีไม่สั่งยุบสภากรุงเทพมหานครภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำแนะนำจากคู่วาราชการกรุงเทพมหานคร ถ้าคู่วาราชการกรุงเทพมหานครยังเห็นว่าควรยุบสภากรุงเทพมหานคร ก็ให้เสนอทบทวนไปยังรัฐมนตรีได้อีกครั้งหนึ่งภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้ออกคำแนะนำครั้งแรก

ในกรณีที่รัฐมนตรียังไม่สั่งยุบสภากรุงเทพมหานครภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับการขอให้ทบทวนตามความในวรรคสาม ให้คู่วาราชการกรุงเทพมหานครเสนอรัฐมนตรีสั่งยุบสภากรุงเทพมหานคร ในกรณีเช่นนี้ ให้รัฐมนตรีสั่งยุบสภากรุงเทพมหานคร และสั่งให้คู่วาราชการกรุงเทพมหานคร และรองคู่วาราชการกรุงเทพมหานครพ้นจากตำแหน่ง และให้รัฐมนตรีกำหนดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปภายในเก้าสิบวันนับแต่วันยุบสภากรุงเทพมหานคร

มาตรา 44 สมาชิกสภากรุงเทพมหานครย่อมเป็นผู้แทนของประชาชนภายในเขตกรุงเทพมหานครและต้องปฏิบัติหน้าที่ตามความเห็นของตนโดยบริสุทธิ์ใจ ไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมายใด ๆ

มาตรา 45 สมาชิกสภากรุงเทพมหานครต้องไม่ดำรงตำแหน่งหรือหน้าที่อื่นใดในหน่วยราชการ หรือหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ หรือการพาณิชย์ของกรุงเทพมหานคร

หรือบริษัท ซึ่งกรุงเทพมหานครถือหุ้น หรือตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่นหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น
มาตรา 46 สมาชิกภาพของสภากรุงเทพมหานครสิ้นสุดลงด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง
ดังต่อไปนี้

- (1) ถึงคราวออกตามวาระหรือมีการยุบสภากรุงเทพมหานคร
- (2) ตาย
- (3) ลาออก โดยยื่นใบลาออกต่อประธานสภากรุงเทพมหานคร และให้มีผล
นับแต่วันที่ยื่นใบลาออก
- (4) กระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา 45
- (5) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา 38
- (6) มีลักษณะต้องห้ามตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 40 ยกเว้นมาตรา 40 (4)
- (7) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำ

โดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

(8) สภากรุงเทพมหานครวินิจฉัยให้ออก เพราะเห็นว่ามีความประพฤติใน
ทางจะนำมาซึ่งความเสียหายแก่กรุงเทพมหานคร โดยสมาชิกสภากรุงเทพมหานครไม่น้อย
กว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเข้าชื่อเสนอญัตติให้สภากรุงเทพมหานครวินิจฉัย
และมติในข้อนี้ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมด ทั้งนี้
ให้มีผลตั้งแต่วันที่สภากรุงเทพมหานครลงมติ

(4) ไม่มาประชุมสภากรุงเทพมหานครสามครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุผลอัน
สมควร ในการนี้ให้ประธานสภากรุงเทพมหานครเป็นผู้ออกคำสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง และ
มีผลนับแต่วันที่ได้ออกคำสั่งนั้น

ให้นำบทบัญญัติในมาตรา 31 มาใช้บังคับแก่กรณีตาม (5) (6) และ (7) โดยอนุโลม
มาตรา 47 ให้สภากรุงเทพมหานครเลือกประธานสภาคนหนึ่งและรองประธาน
สภาไม่เกินสองคนโดยให้ดำรงตำแหน่งทันทีที่ได้รับเลือก

ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครประกาศชื่อประธานสภาและรองประธานสภากรุงเทพมหานครผู้ได้รับเลือกในกรุงเทพกิจจานุเบกษา

ประธานและรองประธานสภากรุงเทพมหานครดำรงตำแหน่งตามวาระคราวละหนึ่งปี
มาตรา 48 ประธานหรือรองประธานสภากรุงเทพมหานครย่อมพ้นจากตำแหน่ง
ก่อนถึงวาระด้วยเหตุใดเหตุหนึ่งดังต่อไปนี้

- (1) ขาดจากสมาชิกภาพของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร
- (2) ลาออกจากตำแหน่ง โดยยื่นใบลาออกต่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

และให้มีผลนับแต่วันที่ยื่นใบลาออก

- (3) เมื่อสมาชิกสภากรุงเทพมหานครไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิก

ทั้งหมด เข้าชื่อเสนอผู้จัดให้สภากรุงเทพมหานครมีการเลือกตั้งประธานและหรือรองประธานสภาใหม่และสภาไม่มีมติตามนั้นด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด

มาตรา 49 ประธานสภากรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการของสภากรุงเทพมหานคร ให้เป็นไปตามระเบียบ

รองประธานสภากรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่กระทำการแทนประธานสภากรุงเทพมหานคร เมื่อประธานสภากรุงเทพมหานครไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้หรือตามที่ประธานสภากรุงเทพมหานครมอบหมาย

เมื่อประธานและรองประธานสภากรุงเทพมหานครไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้สมาชิกสภากรุงเทพมหานครเลือกตั้งกันขึ้นเป็นประธานเฉพาะในคราวประชุมนั้น

มาตรา 50 การประชุมสภากรุงเทพมหานครให้เป็นไปตามข้อบังคับว่าด้วยการประชุมสภากรุงเทพมหานครซึ่งใช้อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

ข้อบังคับว่าด้วยการประชุมสภาตามวรรคหนึ่งให้แก้ไขปรับปรุงได้ด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด และด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

สภากรุงเทพมหานครมีอำนาจตราข้อบังคับเกี่ยวกับจรรยาบรรณของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร

มาตรา 51 ภายในสามสิบวันนับแต่วันเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครแล้วเสร็จให้มีการเรียกประชุมสภากรุงเทพมหานครเพื่อให้สมาชิกได้มาประชุมเป็นครั้งแรก

ในปีหนึ่งให้มีสมัยประชุมสามัญของสภากรุงเทพมหานครไม่น้อยกว่าสองสมัย แต่ต้องไม่เกินสี่สมัย จำนวนสมัยประชุมสามัญและวันเริ่มสมัยประชุมสามัญประจำปีแต่ละสมัย ให้สภากรุงเทพมหานครกำหนด

สมัยประชุมสามัญของสภากรุงเทพมหานครสมัยหนึ่ง ๆ ให้มีกำหนดเวลาสามสิบวัน แต่ถ้ามีกรณีจำเป็น ให้ประธานสภากรุงเทพมหานครส่งขยายสมัยประชุมสามัญออกไปอีกได้ตามความจำเป็นครั้งละไม่เกินสิบห้าวัน

การปิดสมัยประชุมสามัญก่อนครบกำหนดเวลาสามสิบวัน จะกระทำได้แต่ด้วยความเห็นชอบของสภากรุงเทพมหานคร

มาตรา 52 โดยปกติให้ประธานสภากรุงเทพมหานครเป็นผู้เรียกประชุมสภากรุงเทพมหานครตามสมัยประชุมและเป็นผู้เปิดหรือปิดการประชุม

ในกรณีที่ไม่มีประธานสภากรุงเทพมหานครหรือประธานสภากรุงเทพมหานครไม่เรียกประชุมตามกฎหมาย ให้รองประธานสภากรุงเทพมหานครเป็นผู้เรียกประชุมและเป็นผู้เปิดหรือปิดการประชุม

มาตรา 53 นอกจากสมัยประชุมสามัญแล้ว เมื่อมีกรณีเป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งกรุงเทพมหานคร ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือสมาชิกสภากรุงเทพมหานครมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดอาจทำคำร้องยื่นต่อประธานสภากรุงเทพมหานคร ขอให้เรียกประชุมสภากรุงเทพมหานครเป็นการประชุมสมัยวิสามัญได้ ให้ประธานสภากรุงเทพมหานครเรียกประชุมโดยกำหนดวันประชุมภายในสิบห้าวันนับแต่วันได้รับคำร้องสมัยประชุมวิสามัญ ให้มีกำหนดเวลาสามสัปดาห์ แต่ถ้ามีกรณีจำเป็นให้ประธานสภากรุงเทพมหานครสั่งขยายสมัยประชุมวิสามัญออกไปอีกได้ตามความจำเป็นครั้งละไม่เกินสิบห้าวัน

การปิดสมัยประชุมวิสามัญก่อนครบกำหนดเวลาสามสัปดาห์ จะกระทำได้แต่โดยความเห็นชอบของสภากรุงเทพมหานคร

มาตรา 54 การประชุมสภากรุงเทพมหานครทุกครั้งต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และข้าราชการกรุงเทพมหานครที่เกี่ยวข้องซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเห็นสมควร มีหน้าที่เข้าประชุมสภากรุงเทพมหานครและมีสิทธิแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับงานในหน้าที่ต่อที่ประชุมแต่ไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน

มาตรา 55 การลงมติวินิจฉัยข้อปรึกษา ให้ถือเอาเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์ เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในพระราชบัญญัตินี้ หรือในข้อบังคับว่าด้วยการประชุมสภากรุงเทพมหานคร

สมาชิกสภากรุงเทพมหานครคนหนึ่ง ย่อมมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนน ถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งเสียงเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา 56 ห้ามมิให้สภากรุงเทพมหานครประชุมปรึกษาหารือในเรื่องนอกเหนืออำนาจหน้าที่หรือเรื่องที่ฝ่าฝืนกฎหมาย

มาตรา 57 การประชุมของสภากรุงเทพมหานครย่อมเป็นการเปิดเผยตามลักษณะที่ได้กำหนดในข้อบังคับว่าด้วยการประชุมสภากรุงเทพมหานคร แต่ถ้าหากผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือสมาชิกสภากรุงเทพมหานครมีจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดร้องขอให้ประชุมลับก็ให้กระทำได้

มาตรา 58 ในที่ประชุมสภากรุงเทพมหานคร สมาชิกย่อมมีสิทธิตั้งกระทู้ถามผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในข้อความใด ๆ อันเกี่ยวกับงานในหน้าที่กรุงเทพมหานคร แต่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครย่อมทรงไว้ซึ่งสิทธิที่จะไม่ตอบ เมื่อเห็นว่าข้อความนั้น ๆ ยังไม่ควรเปิดเผย เพราะเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของกรุงเทพมหานคร

มาตรา 59 สมาชิกสภากรุงเทพมหานครจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดมีสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอให้เปิดอภิปรายทั่วไป เพื่อให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแถลงข้อเท็จจริง หรือแสดงความคิดเห็นในปัญหาอันเกี่ยวกับการบริหารราชการกรุงเทพมหานคร .

ญัตติดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ให้ยื่นต่อประธานสภากรุงเทพมหานคร และให้ประธานสภากรุงเทพมหานครแจ้งไปยังผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เพื่อกำหนดเวลาสำหรับการเปิดอภิปรายทั่วไป ซึ่งต้องไม่ช้ากว่าสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครได้รับแจ้ง แต่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครย่อมมีสิทธิที่จะขอให้ระงับการเปิดอภิปรายทั่วไปนั้นเสียได้ เมื่อเห็นว่าเป็นเรื่องที่ยังไม่ควรเปิดเผย เพราะเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของกรุงเทพมหานครและหรือของประเทศชาติ

การเปิดอภิปรายทั่วไปตามมาตรานี้ สภาจะลงมติในปัญหาที่อภิปรายมิได้

มาตรา 60 สภากรุงเทพมหานครมีอำนาจเลือกสมาชิกสภากรุงเทพมหานครตั้งเป็นคณะกรรมการสามัญ และมีอำนาจเลือกบุคคลผู้เป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานครหรือมิได้เป็นสมาชิกตั้งเป็นคณะกรรมการวิสามัญเพื่อกระทำกิจการหรือพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานครแล้วรายงานต่อสภากรุงเทพมหานคร หรือเพื่อให้ข้อปรึกษา หรือแนะนำในนามของสภากรุงเทพมหานครต่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ข้อเสนอของคณะกรรมการดังกล่าวประธานสภาจะส่งให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครพิจารณาดำเนินการหรือจะนำเข้าหารือต่อสภากรุงเทพมหานครก่อนก็ได้

ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเสนอชื่อบุคคลผู้มีได้เป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เพื่อให้สภากรุงเทพมหานครตั้งเข้าร่วมในคณะกรรมการวิสามัญชุดใด ๆ ทั้งคณะกรรมการวิสามัญเฉพาะกิจและคณะกรรมการวิสามัญประจำสภากรุงเทพมหานคร ได้เป็นจำนวนไม่เกินกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งคณะ ถ้าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครผู้เสนอชื่อดังกล่าวพ้นจากตำแหน่ง ในกรรมการวิสามัญที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเสนอชื่อนั้นพ้นจากตำแหน่ง

ให้ประกาศรายชื่อคณะกรรมการซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากสภากรุงเทพมหานคร ในกรุงเทพมหานครกิจจานุเบกษา

มาตรา 61 ให้มีคณะกรรมการสามัญประจำสภากรุงเทพมหานครดังต่อไปนี้ เป็นอย่างน้อย คือ

- (1) คณะกรรมการตรวจรายงานการประชุม
- (2) คณะกรรมการพิจารณาเปิดเผยรายงานการประชุมลับ

มาตรา 62 ให้มีคณะกรรมการวิสามัญประจำสภากรุงเทพมหานครในเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้เป็นอย่างน้อย คือ

- (1) คณะกรรมการการศึกษา
- (2) คณะกรรมการการโยธาและสาธารณูปโภค
- (3) คณะกรรมการการสาธารณสุข
- (4) คณะกรรมการสังคมสงเคราะห์และสันตนาการ
- (5) คณะกรรมการรักษาความสะอาดและสิ่งแวดล้อม
- (6) คณะกรรมการเศรษฐกิจการคลัง
- (7) คณะกรรมการกฎหมาย
- (8) คณะกรรมการการส่งเสริมอาชีพ
- (9) คณะกรรมการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย

คณะกรรมการวิสามัญประจำสภากรุงเทพมหานครคณะหนึ่งให้มีจำนวนไม่เกินสิบเอ็ดคน โดยให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเสนอชื่อบุคคลได้ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 60 วรรคสอง

คณะกรรมการวิสามัญเฉพาะกิจพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณให้มีจำนวนไม่เกินสิบเก้าคน และให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเสนอชื่อบุคคลผู้มีได้เป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ให้สภากรุงเทพมหานครตั้งเป็นกรรมการได้ไม่เกินหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการทั้งคณะ

มาตรา 63 กาดรประชุมคณะกรรมการตามมาตรา 60 ต้องมีกรรมการประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม และให้ใช้ข้อบังคับว่าด้วยการประชุมสภากรุงเทพมหานครโดยอนุโลม

มาตรา 64 คณะกรรมการของสภากรุงเทพมหานครย่อมมีอำนาจเชิญเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานครมาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในกิจการที่กระทำหรือในเรื่องที่พิจารณาสอบสวนหรือศึกษาอยู่นั้นได้ ทั้งนี้ จะกระทำนอกสมัยประชุมของสภากรุงเทพมหานครก็ได้ และถ้ามีความจำเป็นคณะกรรมการแต่ละคณะอาจตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นพิจารณารายละเอียดปลีกย่อยในเรื่องที่เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการ แล้วเสนอรายงานต่อคณะกรรมการก็ได้

มาตรา 65 คณะกรรมการสามัญ และวิสามัญของสภากรุงเทพมหานคร ที่เป็นคณะกรรมการเฉพาะกิจให้สิ้นสภาพไปหลังจากที่ได้ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายและเสนอรายงานต่อสภากรุงเทพมหานครเรียบร้อยแล้ว

คณะกรรมการสามัญและวิสามัญประจำกรุงเทพมหานครให้มีวาระการปฏิบัติหน้าที่คราวละหนึ่งปี

หมวด 4

อำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร

มาตรา 66 นอกจากอำนาจหน้าที่อื่นจะพึงมีตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่งใด ที่อ้างถึงกรุงเทพมหานครตามความในมาตรา 4 แล้ว ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย ให้กรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการในเขตกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับ

(1) การรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน รวมทั้งการจัดให้มีตำรวจ กรุงเทพมหานครและการดูแลและบังคับการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร และกฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร

(2) การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ

(3) การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง

(4) การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัวและการรักษาพยาบาล

(5) การสาธารณสุขโรค

(6) การจัดการศึกษา

(7) การส่งเสริมการประกอบอาชีพ

(8) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(9) การปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรมและจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย

(10) การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม

(11) การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน

(12) การวิศวกรรมจราจร

(13) การพัฒนาและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

(14) การจัดให้มีและบำรุงสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

(15) การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์

(16) การควบคุมการเลี้ยงสัตว์

(17) การควบคุมความเป็นระเบียบเรียบร้อยและการอนามัยในโรงแรมหรูพ

และสาธารณสถานอื่น ๆ

(18) การสาธารณสุขการ

(19) การสังคมสงเคราะห์

(20) การส่งเสริมการกีฬา

(21) การพาณิชย์ของกรุงเทพมหานคร

(22) หน้าที่อื่น ๆ ตามที่นายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีมอบหรือ

ที่กฎหมายระบุเป็นหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร

มาตรา 67 ให้กรุงเทพมหานครมีอำนาจตราข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครโดยได้รับความเห็นชอบจากสภากรุงเทพมหานคร ในกรณีอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

- (1) เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร
- (2) เมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้กรุงเทพมหานครมีอำนาจตราข้อบัญญัติได้

การพาณิชย์ของกรุงเทพมหานคร จะกระทำได้อีกแต่โดยตราเป็นข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร

มาตรา 68 กรุงเทพมหานครอาจให้บริการแก่เอกชน องค์กรของรัฐ หรือหน่วยราชการใด ๆ โดยมีค่าตอบแทนได้ในเมื่อบริการนั้นโดยปกติเป็นการบริการที่มีค่าตอบแทน การให้บริการที่มีค่าตอบแทนดังกล่าว ให้กระทำได้เมื่อมีข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครว่าด้วยการนั้นแล้ว

มาตรา 69 กรุงเทพมหานครอาจดำเนินกิจการนอกเขตกรุงเทพมหานครเมื่อ

- (1) การนั้นจำเป็นต้องทำและเป็นการที่เกี่ยวข้องกับกิจการที่ดำเนินตามอำนาจหน้าที่อยู่ภายในเขตกรุงเทพมหานคร หรือเป็นประโยชน์แก่ประชาชนในกรุงเทพมหานคร
- (2) ได้รับความเห็นชอบจากสภากรุงเทพมหานคร
- (3) ได้รับความยินยอมจากสภาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องในท้องที่ซึ่งจะเข้าไปดำเนินกิจการ และ
- (4) ได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรี

หมวด 5

ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร

มาตรา 70 ในข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนั้นจะกำหนดโทษผู้ละเมิดข้อบัญญัติไว้ด้วยก็ได้ บทกำหนดโทษมิให้กำหนดโทษจำคุกเกินกว่าหนึ่งเดือน หรือปรับเกินกว่าห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 71 บรรดาความผิดต่อข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ถ้าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปลัดกรุงเทพมหานคร รองปลัดกรุงเทพมหานคร ผู้ช่วยปลัดกรุงเทพมหานคร หัวหน้าส่วนราชการที่เป็นสำนัก หรือเทียบเท่าสำนัก หรือหัวหน้าเขต แล้วแต่กรณี เห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรได้รับโทษจำคุก ให้มีอำนาจเปรียบเทียบกำหนดค่าปรับได้ เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปลัดกรุงเทพมหานคร รองปลัดกรุงเทพมหานคร ผู้ช่วยปลัดกรุงเทพมหานคร หัวหน้าส่วนราชการที่เป็นสำนักหรือเทียบเท่าสำนัก หรือหัวหน้าเขต กำหนดภายในสามสิบวัน คดีนั้นเป็นอันสิ้นสุด

ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบ หรือเมื่อยินยอมแล้วไม่ชำระเงินค่าปรับ ภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ดำเนินคดีต่อไป

เงินค่าปรับตามวรรคหนึ่ง ให้ตกเป็นรายได้ของกรุงเทพมหานคร

มาตรา 72 ร่างข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครจะเสนอได้ก็แต่โดยผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ถ้าสมาชิกสภากรุงเทพมหานครเป็นผู้เสนอต้องมีสมาชิกสภากรุงเทพมหานครลงนามรับรองไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกสภากรุงเทพมหานครทั้งหมด

ร่างข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครที่เกี่ยวกับการเงิน สมาชิกสภากรุงเทพมหานครจะเสนอได้ก็ต่อเมื่อมีคำรับรองของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

มาตรา 73 ร่างข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครที่เกี่ยวกับการเงินหมายความถึงร่างข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครว่าด้วยความต่อไปนี้ทั้งหมด หรือแต่ข้อใดข้อหนึ่ง

- (1) การตั้งขึ้นหรือยกเลิกหรือลดหรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขหรือผ่อนหรือวางระเบียบการบังคับอันเกี่ยวกับภาษีอากรค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต หรือค่าบริการ
- (2) การจัดสรร รับ รักษา หรือจ่ายเงินของกรุงเทพมหานคร
- (3) การกู้เงิน หรือการค้ำประกันหรือการใช้เงินกู้
- (4) การพาณิชย์ของกรุงเทพมหานคร
- (5) การออกพันธบัตรของกรุงเทพมหานคร

ในกรณีเป็นที่สงสัยว่าร่างข้อบัญญัติใดเป็นร่างข้อบัญญัติที่เกี่ยวกับการเงินที่จะต้อง มีคำรับรองของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือไม่ ให้ประธานสภากรุงเทพมหานครเป็นผู้วินิจฉัย

มาตรา 74 เมื่อสภากรุงเทพมหานครได้พิจารณาร่างข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร และลงมติเห็นชอบแล้ว ให้ประธานสภากรุงเทพมหานครส่งให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่สภากรุงเทพมหานครมีมติเห็นชอบ และให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ลงนามในร่างข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครที่ผ่านความเห็นชอบของสภากรุงเทพมหานครแล้ว ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และกรุงเทพมหานครกิจจานุเบกษา เพื่อใช้บังคับเป็นกฎหมายภายใน สามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบัญญัติจากประธานสภากรุงเทพมหานคร

มาตรา 75 ร่างข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครที่ผ่านความเห็นชอบของสภากรุงเทพมหานครแล้ว เมื่อประธานสภากรุงเทพมหานครส่งให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ถ้าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครไม่เห็นชอบด้วยกับสภากรุงเทพมหานคร ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครส่งร่างข้อบัญญัตินั้นพร้อมด้วยเหตุผลที่ไม่เห็นชอบด้วย ให้สภากรุงเทพมหานคร ภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ได้รับร่างข้อบัญญัติจากประธานสภากรุงเทพมหานคร เพื่อให้สภากรุงเทพมหานครพิจารณาใหม่ ถ้าผู้ว่าราชการกรุงเทพ

มหานครไม่ส่งให้สภากรุงเทพมหานครภายในกำหนดดังกล่าว ให้ถือว่าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเห็นชอบด้วย ให้ประธานสภากรุงเทพมหานครลงนามในร่างข้อบัญญัตินั้นแทนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร แล้วประกาศในราชกิจจานุเบกษา และกรุงเทพกิจจานุเบกษาเพื่อใช้บังคับเป็นกฎหมาย

ร่างข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครไม่เห็นชอบด้วย และส่งให้สภากรุงเทพมหานครพิจารณาใหม่ สภากรุงเทพมหานครจะยกขึ้นพิจารณาใหม่ได้ ต่อเมื่อเวลาได้ล่วงพ้นไปสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครส่งกลับให้สภากรุงเทพมหานคร นอกจากร่างข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครที่เกี่ยวกับการเงิน สภากรุงเทพมหานครอาจยกขึ้นพิจารณาใหม่ได้ทันที

ในกรณีที่สภากรุงเทพมหานครมีมติยืนยันร่างเดิมด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกสภากรุงเทพมหานครทั้งหมด ให้ประธานสภากรุงเทพมหานครส่งร่างข้อบัญญัติดังกล่าวให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครต้องดำเนินการต่อไปตามมาตรา 74 ถ้าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครไม่ดำเนินการตามกำหนดให้ถือว่าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเห็นชอบด้วยกับสภากรุงเทพมหานคร และให้ประธานสภากรุงเทพมหานครลงนามในร่างข้อบัญญัตินั้นแทนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร แล้วประกาศในราชกิจจานุเบกษาและกรุงเทพกิจจานุเบกษาเพื่อใช้บังคับเป็นกฎหมาย

มาตรา 76 ร่างข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครที่สภากรุงเทพมหานครไม่เห็นชอบด้วย ให้เป็นอันตกไป ยกเว้นร่างข้อบัญญัติงบประมาณ

มาตรา 77 ในกรณีที่สภากรุงเทพมหานครยังไม่เห็นชอบด้วยกับร่างข้อบัญญัติงบประมาณ ให้สภากรุงเทพมหานครเลือกคณะกรรมการวิสามัญตามมาตรา 60 ขึ้นมีจำนวนไม่เกินสิบห้าคนเป็นคณะกรรมการวิสามัญเฉพาะกิจเพื่อพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณนั้นเสนอต่อสภากรุงเทพมหานครใหม่ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่สภากรุงเทพมหานครแต่งตั้งคณะกรรมการวิสามัญดังกล่าว

ในกรณีที่สภากรุงเทพมหานครยังคงยืนยันไม่เห็นชอบด้วยตามร่างข้อบัญญัติงบประมาณ ที่คณะกรรมการวิสามัญเฉพาะกิจ พิจารณาแล้วก็ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครลงนามในร่างข้อบัญญัติงบประมาณซึ่งคณะกรรมการวิสามัญเฉพาะกิจพิจารณาแล้วนั้น และประกาศในราชกิจจานุเบกษาและกรุงเทพกิจจานุเบกษา ใช้บังคับได้เสมือนหนึ่งสภากรุงเทพมหานครได้ให้ความเห็นชอบแล้ว

มาตรา 78 ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ และร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมสภากรุงเทพมหานครจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จทุกชั้นตอนภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่สภากรุงเทพมหานครได้พิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณนั้นเป็นครั้งแรก

ในกรณีที่สภากรุงเทพมหานครไม่ได้พิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณนั้นให้เสร็จสิ้นภายในกำหนดเวลาที่กล่าวในวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าสภากรุงเทพมหานครได้ให้ความเห็นชอบในร่างข้อบัญญัติงบประมาณนั้น ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครลงนามและประกาศในราชกิจจานุเบกษาและกรุงเทพมหานครเพิกถอนเพื่อใช้บังคับ

มาตรา 79 ในกรณีที่สภากรุงเทพมหานครสิ้นอายุหรือมีการยุบสภากรุงเทพมหานคร บรรดาร่างข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครที่สภากรุงเทพมหานครยังมีได้พิจารณา และที่พิจารณา ยังไม่แล้วเสร็จให้เป็นอันตกไป

หมวด 6

การคลังและทรัพย์สินของกรุงเทพมหานคร

มาตรา 80 งบประมาณรายจ่ายของกรุงเทพมหานครให้ทำเป็นข้อบัญญัติของกรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นผู้เสนอ ถ้าข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณออกไม่ทันปีงบประมาณใหม่ ให้ใช้ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายในปีงบประมาณปีก่อนนั้นไปพลาง

ถ้าในปีใดจำนวนเงินซึ่งได้กำหนดไว้ตามข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ปรากฏไม่พอสำหรับการใช้จ่ายประจำปีก็ดี หรือมีความจำเป็นที่จะต้องตั้งงบประมาณรายจ่ายขึ้นใหม่ในระหว่างปีก็ดี ให้ตรขึ้นเป็นข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

มาตรา 81 กรุงเทพมหานครอาจมีรายรับดังต่อไปนี้

- (1) รายได้จากทรัพย์สินของกรุงเทพมหานคร
- (2) รายได้จากการสาธารณูปโภค
- (3) รายได้จากการพาณิชย์ของกรุงเทพมหานคร
- (4) ภาษีอากรตามที่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้ให้เป็นขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล และที่มีกฎหมายบัญญัติให้เป็นของกรุงเทพมหานครโดยเฉพาะ
- (5) ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับตามที่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้
- (6) ค่าบริการตามมาตรา 68
- (7) รายรับจากการจำหน่ายพันธบัตร โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและตราเป็นข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร
- (8) เงินกู้จากกระทรวง ทบวง กรม องค์การ หรือนิติบุคคลต่าง ๆ โดยได้รับความเห็นชอบจากสภากรุงเทพมหานคร
- (9) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล ส่วนราชการหรือท้องถิ่นอื่น
- (10) เงินช่วยเหลือจากต่างประเทศและองค์การระหว่างประเทศ โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี

- (11) เงินและทรัพย์สินอย่างอื่นที่มีผู้อุทิศให้
- (12) เงินช่วยเหลือหรือค่าตอบแทนอื่น ๆ
- (13) รายได้จากทรัพย์สินของแผ่นดินหรือรัฐวิสาหกิจที่ดำเนินการเพื่อมุ่งแสวงหาผลกำไรในกรุงเทพมหานครตามที่จะมีกฎหมายกำหนด
- (14) รายได้จากการจัดเก็บภาษีทรัพย์สินหรือค่าธรรมเนียมพิเศษ ตามที่จะมีกฎหมายกำหนด
- (15) รายได้อื่นใดตามที่จะมีกฎหมายกำหนด

มาตรา 82 กรุงเทพมหานครอาจมีรายจ่ายดังต่อไปนี้

- (1) เงินเดือน
- (2) ค่าจ้างประจำ
- (3) ค่าจ้างชั่วคราว
- (4) ค่าตอบแทน
- (5) ค่าใช้สอย
- (6) ค่าวัสดุ
- (7) ค่าครุภัณฑ์
- (8) ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง
- (9) เงินอุดหนุน
- (10) รายจ่ายอื่นตามที่มิใช่กฎหมายหรือระเบียบของกรุงเทพมหานครกำหนดไว้
- (11) รายจ่ายตามข้อผูกพัน

มาตรา 83 ให้รัฐมนตรีออกระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการคลัง การงบประมาณ การรักษาทรัพย์สิน การจัดหาประโยชน์จากทรัพย์สิน การจัดหาพัสดุ การจ้างและระเบียบอื่น ๆ เกี่ยวกับการเงินและทรัพย์สินของกรุงเทพมหานครขึ้นไว้

มาตรา 84 ให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ตรวจสอบการรับเงิน การจ่ายเงิน การบัญชี การเงิน และทรัพย์สินอื่น ๆ ของกรุงเทพมหานคร

เมื่อสิ้นปีงบประมาณ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครประกาศรายงานการรับจ่ายเงินประจำปีงบประมาณที่สิ้นสุดนั้นในราชกิจจานุเบกษา และกรุงเทพมหานครโดยมีข้า

รายงานการรับจ่ายเงินประจำปีตามวรรคสอง เมื่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบแล้ว ให้ทำรายงานผลการตรวจสอบเสนอผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เพื่อเสนอสภากรุงเทพมหานคร

หมวด 7

ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลกับกรุงเทพมหานคร

มาตรา 85 หน้าข้าราชการอื่น นอกเหนือจากที่พระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่นได้กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร ถ้ากระทรวง ทบวง กรมใด เห็นสมควรส่งข้าราชการมาประจำกรุงเทพมหานครเพื่อปฏิบัติราชการในหน้าที่กระทรวง ทบวง กรม นั้น ๆ ก็ย่อมทำได้โดยทำความตกลงกับกรุงเทพมหานคร

มาตรา 86 การตั้งงบประมาณเป็นเงินอุดหนุนให้แก่กรุงเทพมหานคร ให้รัฐบาลตั้งให้แก่กรุงเทพมหานครโดยตรง

มาตรา 87 ให้รัฐมนตรีมีอำนาจและหน้าที่ควบคุมดูแลการปฏิบัติราชการของกรุงเทพมหานคร เพื่อการนี้รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งสอบสวนข้อเท็จจริง หรือสั่งให้กรุงเทพมหานครชี้แจงแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับการปฏิบัติราชการของกรุงเทพมหานคร และรัฐมนตรีจะยับยั้งการปฏิบัติราชการใดของกรุงเทพมหานครที่ขัดต่อกฎหมายก็ได้

บทเฉพาะกาล

มาตรา 88 ให้ดำเนินการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ในระหว่างที่ยังไม่มีกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2511 มาใช้บังคับแก่การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และสมาชิกสภากรุงเทพมหานครโดยอนุโลม สำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ให้แบ่งเขตเลือกตั้งตามเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งกำหนดไว้ในประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องการกำหนดเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2517

มาตรา 89 ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และสมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับปฏิบัติหน้าที่ต่อไป จนกว่าจะมีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร แต่มิให้นำบทบัญญัติมาตรา 29 และมาตรา 45 มาใช้บังคับแก่บุคคลดังกล่าว

ในกรณีที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครว่างลงก่อนที่จะมีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือรองผู้ว่าราชการกรุงเทพ

มหานคร ตามมาตรา 88 ให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งบุคคลที่เห็นสมควรเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับแก่ผู้ได้รับแต่งตั้งโดยอนุโลม

มาตรา 90 ในระหว่างที่ยังมิได้มีกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองตามความในมาตรา 212 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ให้ผู้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ฟ้องคดีต่อศาลแพ่ง และให้คำพิพากษาของศาลแพ่งเป็นที่สิ้นสุด

มาตรา 91 ให้ตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล และสารวัตรกำนัน ในเขตกรุงเทพมหานครที่มีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงมีต่อไปจนกว่าจะมีประกาศกระทรวงยกเลิกตำแหน่งดังกล่าวในกรุงเทพมหานคร กิจจานุเบกษา หรือมีตำแหน่งของแขวงตามมาตรา 15 ขึ้นแทน

การรักษาการตามพระราชบัญญัติ

มาตรา 92 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

สัญญา ธรรมศักดิ์

นายกรัฐมนตรี

บัญชีอัตราเงินเดือนของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร⁽¹⁾

รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

เลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และผู้ช่วยเลขานุการ

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

(1) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร	เดือนละ 11,445 บาท
(2) รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร	เดือนละ 10,900 บาท
(3) เลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร	เดือนละ 6,150 บาท
(4) ผู้ช่วยเลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร	เดือนละ 5,485 บาท

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้คือ เนื่องจากประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 335 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พุทธศักราช 2515 มีข้ออันควรแก้ไข

1. เพื่อให้ประชาชนของกรุงเทพมหานครได้มีส่วนเข้ามารับผิดชอบในการบริหารกรุงเทพมหานครโดยตรง
2. เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการให้บริการแก่ประชาชนของกรุงเทพมหานครให้ได้ดียิ่งขึ้น
3. เพื่อเป็นตัวอย่างของการปกครองท้องถิ่นโดยประชาชนของท้องถิ่นโดยตรงเพื่อให้สอดคล้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยของประเทศต่อไป

⁽¹⁾ เพิ่มเติม โดย ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 24 ลงวันที่ 8 พ.ย. 2520

พระราชบัญญัติ
ระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร
(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2518

.....
ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2518

เป็นปีที่ 30 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติระเบียบบริหาร ราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2518”

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ. 2518 เป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกพระราชกฤษฎีกาให้เลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2518

การใดที่ได้กระทำไปก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับโดยอาศัยอำนาจตามพระราชกฤษฎีกาในวรรคก่อน ให้มีผลสมบูรณ์ตั้งแต่ต้น

มาตรา 4 ให้มีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ในวันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2518

มาตรา 5 ผู้ที่ได้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ไว้แล้วสำหรับการเลือกตั้งตามพระราชกฤษฎีกาตามความในมาตรา 3 ให้ถือว่าเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี สำหรับการเลือกตั้งตามมาตรา 4

มาตรา 6 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

หม่อมราชวงศ์กึกฤทธิ ปราโมช

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ:— เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ได้มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้เลือกตั้งผู้ว่าราชการและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ซึ่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร ไม่ได้ให้อำนาจไว้ อันเป็นการขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ มาตรา 192 ก่อให้เกิดปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งผู้ว่าราชการและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและสมาชิกสภากรุงเทพมหานครว่าจะสมบูรณ์หรือไม่ จึงจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัตินี้เพื่อตัดปัญหาดังกล่าว

คำอธิบาย

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร

พุทธศักราช 2518

เมื่อ พ.ศ.2476 พระราชบัญญัติเทศบาลได้กำเนิดขึ้นนั้น กรุงเทพมหานคร และ ธนบุรี มีฐานะเป็นจังหวัดหนึ่งของราชอาณาจักรส่วนภูมิภาค มีผู้ว่าราชการจังหวัดขึ้นตรงกับกรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย เทศบาลที่กำเนิดขึ้นเป็นประเภทเทศบาลนคร ซึ่งมีการบริหารงานเป็นไปในรูปแบบรัฐสภา (Parliamentary Form) มีคณะเทศมนตรีเป็นผู้รับผิดชอบบริหารงาน โดยมีนายกเทศมนตรีเป็นหัวหน้า

แก่นแท้หรือรากฐานการกำหนดให้มีระบบการปกครองท้องถิ่นในรูปเทศบาลนี้ ก็เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการเมือง กล่าวคือสอนให้ราษฎรมีความรู้เรื่องกระบวนกรปกครองแบบประชาธิปไตย และให้ราษฎรรู้จักปกครองตนเองอันเป็นเจตนารมณ์ที่ได้กำหนดไว้ อย่างไรก็ตาม เมื่อระบบเทศบาลเกิดขึ้นนี้ ปัญหาต่างๆ ในการบริหารงานเทศบาลมีมากมาย เพราะสมาชิกสภาเทศบาลซึ่งได้รับเลือกตั้งมาจากราษฎรที่ดี คณะเทศมนตรีที่ดียังไม่มีความเข้าใจถึงลักษณะการปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างแท้จริง เช่นการบริหารงานขาดระเบียบวินัย ถือตนเสมือนหนึ่งเป็นนักการเมือง หาประโยชน์ส่วนตัวเป็นที่ตั้ง แก่งแย่งอำนาจซึ่งกันและกัน และที่สำคัญที่สุดก็คือ ไม่สามารถจะเลี้ยงตนเองจากภาษีที่เก็บมาได้ เทศบาลนครกรุงเทพฯ และนครธนบุรีก็เช่นกัน ล้มลุกคลุกคลานมาตลอดจนแทบราษฎรเบื่อหน่ายต่อระบบเทศบาลทั้งสองแห่ง

ภายหลังต่อมาประมาณปี พ.ศ.2514 ได้มีการออกกฎหมายขึ้นมารวมเอาพระนคร และธนบุรีเข้าไว้ด้วยกัน แล้วก็เรียกชื่อเสียใหม่ว่า นครหลวงกรุงเทพธนบุรี ฐานะเดิมของพระนคร และธนบุรีนั้นนอกจากเป็นจังหวัดซึ่งเป็นรูปแบบการปกครองส่วนภูมิภาคแล้ว ภายในพระนคร และธนบุรีก็มีองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดธนบุรี หลังจากนั้นก็ได้มีการรวมองค์การบริหารส่วนจังหวัดทั้งสองเข้าด้วยกัน แล้วเรียกชื่อว่าองค์การบริหารนครหลวงกรุงเทพธนบุรี ในปี พ.ศ.2515 ได้มีการปฏิวัติ คณะปฏิวัติก็ได้ออกประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 335 ออกมาจัดระเบียบบริหารราชการนครหลวงเสียใหม่โดยรวมเป็นนครหลวงกรุงเทพธนบุรี แล้วก็มีฐานะเป็นจังหวัด และมีองค์การบริหารและเทศบาลเข้าด้วยกัน เรียกว่า “กรุงเทพมหานคร” ฐานะของกรุงเทพมหานครก็ยังมีฐานะเป็นจังหวัดซึ่งเป็นส่วนการปกครองส่วนภูมิภาคอยู่ และในปี พ.ศ. 2518 ก็ได้มีการตรากฎหมายใหม่ขึ้นมา คือพระราชบัญญัติระเบียบ

บริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ.2518 ออกมายกเลิกประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 335 และเปลี่ยนรูปแบบการปกครองของกรุงเทพมหานครให้เป็นทบวงการเมือง แล้วก็เปลี่ยนรูปแบบจากจังหวัดซึ่งมีฐานะเป็นหน่วยการปกครองส่วนภูมิภาค กลายมาเป็นรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่น เพราะว่าเป็นทบวงการเมือง เพราะฉะนั้นจึงเป็นนิติบุคคลตามหลักการกระจายอำนาจ แต่เรื่องความมีอิสระในการปกครองตนเองนั้นยังขาดอยู่มาก ถ้ากล่าวโดยสรุปแล้วกรุงเทพมหานครนี้มีรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่มีการจัดระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาคที่เป็นจังหวัดซ้อนอยู่ จังหวัดอื่นๆ ทั่วๆ ไปจะมีจังหวัดซึ่งมีฐานะเป็นภูมิภาคด้วย และก็มืองค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งเป็นรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย อย่างไรก็ตามสภาพฐานะของกรุงเทพมหานครนี้มีลักษณะเป็นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นดังเช่นกับเทศบาล แต่ว่าการจัดระเบียบบริหารนั้นมีลักษณะพิเศษแตกต่างไปจากเทศบาลทั่วๆ ไป ไม่คำนึงถึงจำนวนพลเมืองและความหนาแน่นของพลเมืองตามกฎหมายเทศบาลคงยึดเขตพื้นที่ของพระนครธนบุรีเป็นเขตรับผิดชอบทั้งหมด โดยแบ่งออกเป็นเขตและแขวงดังเช่นที่กำหนดไว้ในมาตรา 6 ดังนี้

มาตรา 6 “ให้กรุงเทพมหานครเป็นทบวงการเมือง มีฐานะเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นนครหลวง โดยมีระเบียบการปกครองตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ และมีอาณาเขตท้องที่ตามที่กรุงเทพมหานครมีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้แบ่งพื้นที่การปกครองกรุงเทพมหานครออกเป็นเขตและแขวงตามลำดับ ตามพื้นที่เขตและแขวงที่มีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดอ้างถึงพื้นที่จังหวัด ให้หมายถึงพื้นที่กรุงเทพมหานคร อ้างถึงพื้นที่อำเภอ ให้หมายถึงพื้นที่เขต อ้างถึงพื้นที่ตำบล ให้หมายถึงพื้นที่แขวงตามพระราชบัญญัตินี้ การแก้ไขเปลี่ยนแปลงพื้นที่กรุงเทพมหานคร ให้ตราเป็นพระราชบัญญัติ”

1. การจัดองค์การ องค์การของกรุงเทพมหานคร กำหนดไว้โดยมีส่วนประกอบมี 2 ส่วน โดยแบ่งเป็นฝ่ายบริหารและแบ่งเป็นฝ่ายนิติบัญญัติตามมาตรา 10 ดังนี้

มาตรา 10 “องค์การของกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย

- (1) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
- (2) สภากรุงเทพมหานคร”

1.1 ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร มีฐานะเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร นอกจากจะมีผู้ว่าราชการแล้วก็มีรองผู้ว่าราชการอีก 4 ตำแหน่ง เป็นผู้ช่วยผู้ว่าราชการในการบริหารราชการ แต่ว่าความรับผิดชอบตกอยู่กับตัวผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเพียงคนเดียวตามที่กำหนดไว้ใน

มาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้

มาตรา 12 “ให้กรุงเทพมหานครมีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร 1 คน และให้มีรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร 4 คน เป็นผู้ช่วยผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในการบริหารงานของกรุงเทพมหานครตามที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมอบหมาย”

ตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครตามพระราชบัญญัติกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2518 กำหนดให้มีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร โดยตรงและลับ และผู้สมัครรับเลือกตั้งจะต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา 25 กล่าวคือต้องมีสัญชาติตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ภายหลังต่อมาในปี พ.ศ.2520 นายกรัฐมนตรีในสมัยนั้นได้ใช้อำนาจตามมาตรา 21 ตามธรรมนูญการปกครองให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครพ้นจากตำแหน่งไป แล้วก็ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้แต่งตั้งผู้ที่เห็นสมควรเป็นผู้ว่าและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครโดยให้ผ่านความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี แล้วเปลี่ยนวาระของการดำรงตำแหน่งให้สั้นเข้ามาอีก จากเดิม 4 ปี ตามมาตรา 27 ให้มีวาระเพียงแค่ 2 ปี ทำให้ตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและรองผู้ว่าราชการ รวมทั้งตัวสมาชิกสภากรุงเทพมหานครซึ่งเป็นฝ่ายนิติบัญญัติมาจากการแต่งตั้ง ไม่ใช่มาจากการเลือกตั้ง ต่อมาในปี พ.ศ.2522 ได้มีการแก้ไขบทบัญญัตินี้ให้เป็นไปตามกฎหมายรัฐธรรมนูญกำหนดให้อายุของตำแหน่งผู้ว่า และรองฯ เป็นไปตามกฎหมายนี้ โดยให้ผู้ว่าฯ และรองฯ อยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี ดังเช่น

มาตรา 27 “ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร อยู่ในตำแหน่งตามวาระคราวละ 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง

ในกรณีที่ตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครว่างลงด้วยเหตุใด นอกจากกรณีพ้นจากตำแหน่งโดยถึงคราวออกตามวาระ หรือประชาชนออกเสียงเป็นประชามติได้ยกถอดถอน หรือรัฐมนตรีโดยมติคณะรัฐมนตรีสั่งให้ออกจากตำแหน่ง ให้รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครตามลำดับที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจัดไว้เข้าดำรงตำแหน่งแทนในระยะเวลาที่เหลือ”

เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดกรุงเทพมหานครและรองผู้ว่าราชการจังหวัดกรุงเทพมหานครพ้นตำแหน่งตามวาระให้จัดการเลือกตั้งขึ้นใหม่ภายในหกสิบวัน นับแต่วันสิ้นสุดวาระ แต่ถ้าตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครว่างลงทั้งหมดโดยเหตุอื่นให้ทำการเลือกตั้งขึ้นใหม่ภายในเก้าสิบวัน และให้ผู้ได้รับการเลือกตั้งอยู่ในตำแหน่งโดยเริ่มนับวาระใหม่

“ในกรณีร้องผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครว่างลงด้วยเหตุใดๆ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้งบุคคลที่เห็นสมควรซึ่งมีคุณสมบัติตามมาตรา 25 และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 26 เป็นรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแทนตำแหน่งที่ว่างก็ได้ ร้องผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่ได้รับการแต่งตั้งดังกล่าวให้อยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าที่กำหนดเวลาของผู้ซึ่งตนแทน”

อำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่แตกต่างไปจากอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดตามประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 218 ข้อ 53 อำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร บัญญัติไว้ตามมาตรา 19 มีดังนี้

มาตรา 19 “ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) รับผิดชอบในการกำหนดนโยบายและการบริหารราชการกรุงเทพมหานครให้เป็นไปตามกฎหมาย

(2) สั่ง อนุมัติ อนุญาต เกี่ยวกับราชการของกรุงเทพมหานคร ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

(3) แต่งตั้งเลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ผู้ช่วยเลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นประธานที่ปรึกษา ที่ปรึกษาหรือคณะที่ปรึกษาของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือเป็นคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติราชการใดๆ

(4) กำหนดค่าตอบแทนสำหรับประธานที่ปรึกษาและที่ปรึกษาและเบี้ยประชุมสำหรับคณะที่ปรึกษาหรือคณะกรรมการ ทั้งนี้โดยความเห็นชอบของกระทรวงมหาดไทย

(5) บริหารราชการตามที่นายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีมอบหมาย

(6) วางระเบียบวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการงบประมาณการเงิน การคลัง การพัสดุ การจ้างและอื่นๆ ทั้งนี้ภายใต้บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

(7) รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร

(8) อำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด”

1.2 สภากรุงเทพมหานคร สภากรุงเทพมหานครมีสมาชิกมาจากการเลือกตั้งของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ภายหลังที่มีการปฏิวัติทำให้สมาชิกสภากรุงเทพมหานครเดิมซึ่งมาจากการเลือกตั้งนั้นต้องพ้นสภาพไปและมีการแต่งตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครเข้ามาใหม่ โดยอาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญบสภาคกรุงเทพมหานครเสีย แล้วก็มี การแต่งตั้งขึ้นใหม่ต่อมา พ.ศ.2522 นี้เองก็ได้มีการเสนอกฎหมายให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร